EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 12.12.2024
COM(2024) 569 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Rapport om funktionen hos systemet med momsbaserade egna medel

Innehållsförteckning

1. Inledning ... 2

1.1. Utveckling av systemet med egna medel ... 2

1.2. Momsregelverket fram till 2021 års reform ... 3

1.3. 2021 års reform ... 4

Förenklade beräkningar ... 4

Riktade kontroller ... 5

2. Ändamålsenligheten hos systemet med momsbaserade egna medel ... 6

2.1. Utveckling av underlagen för momsbaserade egna medel ... 7

2.2. Uppbörd av intäkter för momsbaserade egna medel ... 12

2.3. Skydd av EU:s ekonomiska intressen ... 15

Utveckling av utestående reservationer från 2016 till 2022 ... 15

Utveckling av överträdelser kopplade till momsbaserade egna medel från 2016 till 2022 ... 17

2.4. Återkoppling från medlemsstaterna ... 19

2.5. Slutsats ... 21

3. Den viktade genomsnittssatsens utveckling sedan 2016 ... 22

3.1. Den viktade genomsnittssatsens utveckling 2016–2020 ... 22

3.2. Den viktade genomsnittssatsens utveckling: uppskattningar för 2021–2024 ... 24

3.3. Slutsats av analysen av den viktade genomsnittssatsen ... 27

4. Slutsats ... 27

Bilaga ... 28

1. Inledning

Kommissionen har fått i uppdrag att senast den 1 januari 2025 upprätta en rapport om hur systemet med momsbaserade egna medel fungerar. Enligt lag[1] ska rapporten innehålla ”en bedömning av huruvida systemet med momsbaserade egna medel, framför allt den fleråriga viktade genomsnittssatsen, är effektivt och ändamålsenligt. Om så är lämpligt ska rapporten åtföljas av ett förslag om ändring av denna förordning i syfte att beräkna den slutgiltiga fleråriga viktade genomsnittssatsen på grundval av mer aktuella uppgifter”.

I enlighet med den uppgift som anförtrotts kommissionen ger denna rapport en översikt över de ändringar som gjorts av systemet med momsbaserade egna medel och analyserar dess effektivitet genom att analysera utvecklingen av relevanta resultatindikatorer efter att ändringarna gjorts, inbegripet medlemsstaternas bedömning av det nya systemet. Den innehåller också en bedömning av systemets ändamålsenlighet mot bakgrund av de ändringar som gjordes 2021, med fokus på den fleråriga viktade genomsnittssatsen. Rapporten innehåller också information om hur många medlemsstater som fortfarande tillämpar en viktad genomsnittssats, med reservationer och eventuella ändringar av de nationella momssatserna.

1.1. Utveckling av systemet med egna medel

Moms är en gemensam skatt som betalas av alla slutkonsumenter när de köper varor eller tjänster på den inre marknaden. Skatten tillämpas av alla medlemsstater som en allmän konsumtionsskatt enligt ett gemensamt regelverk som fastställts i EU-direktiv. Denna gemensamma skatt är en viktig komponent på den inre marknaden, som i sig är en av EU:s största framgångar.

Systemet med momsbaserade egna medel infördes 1970[2] och tillämpades gradvis, i linje med den successiva harmoniseringen genom momsdirektiv. Efter införandet ersatte momsbaserade intäkter, tillsammans med tullar och jordbruksavgifter, gradvis medlemsstaternas finansiella bidrag. För att EU:s budget helt skulle finansieras med egna medel blev momsbaserade intäkter det balanseringsbelopp som utjämnade inkomster och utgifter genom att den tillämpliga uttagssatsen fastställdes inom ramen för det årliga budgetförfarandet.

År 1988 infördes bruttonationalinkomstens (BNI) bidrag som de nya balanserande egna medlen. Dessa nya egna medel ansågs ha en närmare koppling till den nationella ekonomiska verksamheten, vilket innebar att medlemsstaternas bidrag anpassades efter deras betalningsförmåga. Under årens lopp har BNI-baserade egna medel blivit en allt viktigare del av EU:s budget eftersom uttagssatsen för momsbaserade egna medel stegvis sänkts, från 1,4 % 1985[3] till den nuvarande nivån på 0,3 %[4] (diagram 1).

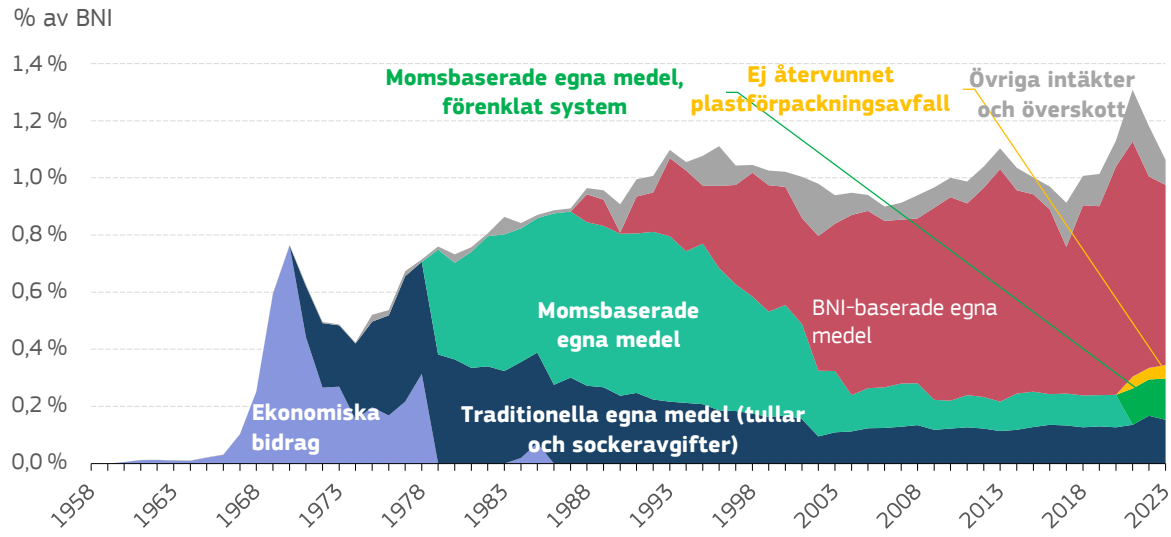
Bidraget till de momsbaserade egna medlen beräknas genom att en enhetlig uttagssats tillämpas på medlemsstaternas momsunderlag. Dessa underlag beräknas genom att

[1] Artikel 13a i rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1553/89 av den 29 maj 1989 om den slutliga enhetliga ordningen för uppbörd av egna medel som härrör från mervärdesskatt, ändrad genom rådets förordning (EU, Euratom) 2021/769 av den 30 april 2021.
[2] Rådets beslut av den 21 april 1970, 70/243 EKSG/EEG, Euratom.
[3] År 1970 fastställdes den högsta uttagssatsen till 1 %. När Spanien och Portugal blev medlemmar höjdes den till 1,4 %. Genom beslut 2000/597/EG av den 29 september 2000 minskades uttagssatsen till 0,5 %.
[4] EU:s offentliga finanser 2014.

harmoniserade regler tillämpas på de faktiska momsintäkter som uppbärs av medlemsstaterna och genom att dessa intäkter, efter eventuella nödvändiga korrigeringar, divideras med en landsspecifik viktad genomsnittlig momssats. Med tiden har vissa justeringar gjorts. För det första, för att skydda medlemsstater med högre andelar av konsumtionen i konsumentledet och minska de regressiva effekterna på fattigare länder, begränsades underlaget för momsbaserade egna medel till 50 % av BNI för varje medlemsstat. För det andra gynnades vissa medlemsstater fram till 2020 av reducerade uttagssatser[5].

Andelen momsbaserade egna medel har minskat över tid. År 2024 utgör den omkring 14 % av de intäkter som samlas in för EU:s budget.

Diagram 1 – Intäktsutveckling 1958–2023

Källa: Kommissionens avdelningar.

1.2. Momsregelverket fram till 2021 års reform

Fram till 2021 var beräkningen av momsbaserade egna medel komplicerad. Beräkningarnas komplexitet berodde främst på två faktorer: 1) behovet av att erhålla ett ”fiktivt” momsunderlag som motsvarade en harmoniserad tillämpning av momsdirektiven, 2) förekomsten av flera olika momssatser som krävde beräkning av en viktad genomsnittssats på årsbasis.

När det gäller den första faktorn krävde harmoniseringen av underlaget för momsbaserade egna medel många korrigeringar och statistiska kompensationer. Genom *korrigeringarna* justerades momsintäkterna för icke momsrelaterade aspekter.

Dessa korrigeringar utgjorde 0,5 % av de totala intäkterna för perioden 2016–2019. Syftet med de *statistiska kompensationerna* var att ”neutralisera” nationella undantag från momsdirektivet. De utgjorde cirka 0,5 % av underlaget under samma period (se tabellerna 4 och 5 för mer information). En förteckning över alla korrigeringar och kompensationer finns i bilaga 3.

[5] För perioden 2007–2013 var uttagssatsen 0,1 % för Nederländerna och Sverige, 0,14 % för Tyskland och 0,225 % för Österrike. För perioden 2014–2020 var uttagssatsen 0,15 % för Nederländerna, Sverige och Tyskland. Från och med 2021 tillämpas den enhetliga uttagssatsen på 0,3 % även av dessa medlemsstater.

När det gäller den andra faktorn beräknade medlemsstaterna underlaget för momsbaserade egna medel för ett visst kalenderår genom att dividera de totala momsnettointäkterna under det året med den momssats som togs ut i medlemsstaten under samma år. Om mer än en skattesats tillämpades i en medlemsstat beräknades dock det harmoniserade underlaget för momsbaserade egna medel genom att de totala momsnettointäkterna dividerades med den viktade genomsnittssatsen i det landet. Denna metod fastställdes i rådets förordning 1553/89 om den slutliga enhetliga ordningen för uppbörd av egna medel som härrör från mervärdesskatt.

1.3. 2021 års reform

Förenklade beräkningar

För att göra systemet mindre komplicerat och minska den administrativa bördan för kommissionen och medlemsstaternas förvaltningar förenklades beräkningen av momsbaserade egna medel från och med den fleråriga budgetramen 2021–2027.

För det första togs de flesta justeringar för avvikelser och undantag (*korrigeringar* och *kompensationer*) bort, vilket gjorde beräkningarna enklare.

För det andra beräknas underlaget för momsbaserade egna medel på ett enklare sätt med det nya systemet: de nationella momsintäkterna divideras med den viktade genomsnittliga momssatsen för ett fast referensår, i stället för med en viktad momssats som beräknas för varje år. Referensåret för denna viktade genomsnittssats fastställdes till 2016 och tillämpas under hela löptiden för den fleråriga budgetramen 2021–2027. Det kommer att fortsätta att användas även efter detta till dess att rådets förordning 1553/89 ändras.

Liksom i det tidigare systemet begränsas sedan momsunderlagen i alla medlemsstater till 50 % av varje medlemsstats BNI för att begränsa de regressiva effekterna av momsbaserade egna medel. Från och med 2021 tillämpas en enhetlig uttagssats på 0,3 % på varje medlemsstats momsunderlag.

Intäkter förblir utgångspunkten för beräkningen av det slutliga underlaget för momsbaserade egna medel. All uppburen moms bör tas med i beräkningen. Allt som medlemsstaterna registrerar som moms men som inte är moms till sin natur, exempelvis böter eller försenade räntor, bör följaktligen exkluderas. I bilagorna 1 och 2 beskrivs den översikt medlemsstaterna måste lämna in varje år enligt både det gamla och det nya systemet.

Tabell 1 – Jämförelse mellan det nya och det gamla systemet med momsbaserade egna medel

	2014–2020	2021–2027	Skillnader
Momsintäkter	Medlemsstaternas momsintäkter minus återbetalad moms	Medlemsstaternas momsintäkter minus återbetalad moms	Ingen skillnad
Korrigeringar	Korrigeringar i enlighet med förordning 1553/89[6]	Korrigeringar endast för territoriellt tillämpningsområde[7] och avvikelser från momsdirektivet	Minskat antal korrigeringar
Viktad genomsnittssats (VGS)	Beräknades varje år	Den frysta viktade genomsnittssatsen för 2016 tillämpas	Inga fler beräkningar av VGS
Kompensationer	Kompensationer tillämpades	Kompensationer tillämpas inte	Inga flera kompensationer
Fastställande av momsunderlaget	Momsintäkter (+/- korrigeringar)/VGS_N + kompensationer	Momsintäkter (+/- korrigeringar)/VGS_{2016}	Enklare beräkning
Begränsning	Underlaget för beräkning av momsbaserade egna medel får inte överstiga 50 % av BNI för varje medlemsstat	Underlaget för beräkning av momsbaserade egna medel får inte överstiga 50 % av BNI för varje medlemsstat	Ingen skillnad
Uttagssats	0,3 % (utom Nederländerna, Sverige och Tyskland som tillämpar 0,15 %)	0,3 % för samtliga medlemsstater	Inga fler undantag

Riktade kontroller

Kommissionen genomför kontroller av momsbaserade egna medel i enlighet med artikel 2.4 i rådets förordning 2021/768 om genomförandebestämmelser till systemet för Europeiska unionens egna medel. Kontroller genomförs för att säkerställa att åtgärderna för att beräkna de totala uppburna momsintäkterna utförs korrekt, att de uppgifter som används är ändamålsenliga och att de beräkningar som görs för att bestämma det egna medlets storlek är korrekta.

Kontrollernas övergripande syfte är att säkerställa att varje medlemsstat bidrar med momsbaserade egna medel av rätt storlek till EU:s budget. Vid kontrollerna undersöker kommissionen alla aspekter av årsöversikterna över momsunderlag (intäkter, korrigeringar av intäkter, den viktade genomsnittssatsen för 2016 (om reservationer gjorts) osv.). Inspektionerna syftar också till att få rimliga försäkringar om att de nationella systemen och förfarandena för att fastställa momsunderlaget är tillförlitliga, effektiva, korrekta, uttömmande och förenliga med tillämplig EU-lagstiftning, både när det gäller deras omfattning och metod, och när det gäller kvaliteten på de uppgifter som används.

[6] Bilaga 1 innehåller en mall för översikten med uppgifter om alla korrigeringar och kompensationer som tillämpats i det gamla systemet.
[7] Enligt beskrivningen i artiklarna 6 och 7 i direktiv 2006/112/EG (momsdirektivet).

De ändringar som det nya systemet medfört gör det betydligt lättare att utarbeta årliga översikter samt att förbereda och genomföra kontroller. De gör det också betydligt lättare för både medlemsstaterna och kommissionen att genomföra och följa upp kontroller. Ändringarna har också inneburit att ett stort antal beräkningar avskaffats, vilket framgår av tabellerna 4 och 5. Användningen av den viktade genomsnittssatsen för 2016 i stället för att en ny skattesats beräknas för varje år underlättar också förfarandet.

Ändringarna gör det möjligt för medlemsstaterna att lägga mindre resurser på detta, det vill säga de nationella myndigheternas utarbetande av årsöversikter, tillhandahållandet av uppgifter för de olika beräkningarna som ofta kommer från andra statliga organ och/eller andra externa uppgiftslämnare. De nationella myndigheterna behöver nu inte heller ägna lika mycket tid åt att förbereda och delta i kontroller.

Förenklingen har också minskat kommissionens arbetsbörda. Framför allt har den tid som ägnas åt att förbereda och genomföra kontroller minskat avsevärt. De kontroller som genomförs inom ramen för det nya systemet (åren 2021 och 2022) syftar främst till att säkerställa att systemen som medlemsstaterna inför för att samla in, sammanställa och rapportera upptagna momsintäkter är effektiva och ändamålsenliga. När det nya systemet fortfarande var i sin linda fokuserade kontrollerna emellertid också på att tillsammans med medlemsstaterna hantera de öppna reservationerna från tidigare år avseende beräkningsposter som senare avskaffades. Eftersom antalet reservationer som avser det tidigare systemet gradvis kommer att minska kommer tidsbesparingarna för de kontroller som genomförs enligt det nya systemet att öka med tiden. Kontrollernas tidsåtgång, exklusive arbetet med reservationer från det gamla systemet, förväntas minska från i genomsnitt en vecka till 2–2,5 dagar, beroende på antalet överträdelser.

Fördelarna med 2021 års förenkling fick beröm från Europeiska revisionsrätten, som i sitt yttrande 11/2020[8] bekräftade den förväntade minskade administrativa bördan för både medlemsstaterna och kommissionen utan att detta medfört någon större påverkan på de momsbaserade bidragens exakthet.

2. Ändamålsenligheten hos systemet med momsbaserade egna medel

För att bedöma systemets effektivitet analyseras i detta avsnitt i vilken utsträckning EU:s budget har getts tillräckligt skydd och momsbidraget uppburits korrekt. I avsnittet utvärderas också utvecklingen av underlagen för momsbaserade egna medel och deras olika komponenter i syfte att bedöma hur förenklingen har påverkat de egna medlen[9].

[8] Yttrande 11/2020 (i enlighet med artiklarna 287.4 och 322.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt) över utkastet till rådets förordning (EU, Euratom) om ändring av förordning (EEG, Euratom) nr 1553/89 om den slutliga enhetliga ordningen för uppbörd av egna medel som härrör från mervärdesskatt (dokument 12771/20, interinstitutionellt ärende 2018/0133 (NLE)) (europa.eu)

[9] De uppgifter som används i avsnitt 2 i rapporten har beräknats för mars 2024.

2.1. Utveckling av underlagen för momsbaserade egna medel

Sedan 2016 har momsunderlaget uppvisat en uppåtgående trend, med undantag för 2020[10], trots de ändringar som infördes genom 2021 års reform[11]. Denna utveckling påverkades av flera olika händelser, framför allt covid-19-pandemin 2020, och andra makroekonomiska effekter såsom 2021 och 2022 års prisökningar, som påverkade konsumtionen och momsintäkterna (diagram 2 och 3).

Intäkterna för momsbaserade egna medel utvecklades på samma sätt fram till 2019, och därefter i mindre utsträckning under de efterföljande åren (tabell 3). Effekten av begränsningen av underlaget för egna medel till 50 % av BNI har viss betydelse, men den främsta orsaken är att hela skillnaden mellan prognosen och intäkterna från det slutliga momsunderlaget inte blir synlig förrän längre fram på grund av den fördröjda saldoberäkningen.

Tabell 2 – Utveckling av aggregerade underlag för momsbaserade egna medel för EU 27

Miljoner euro	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	2022*
Underlag för momsbaserade egna medel	5 231 083	5 564 631	5 838 647	6 005 905	5 654 042	6 355 460	7 154 323
Årlig tillväxt		6,4 %	4,9 %	2,9 %	–5,9 %	12,4 %	12,6 %

Källa: Momsöversikter.

Metoden som används för att beräkna momsunderlaget förklaras i bilaga 1 för det gamla systemet och i bilaga 2 för det nya systemet.

*Från och med 2021 beräknas underlaget genom att nettointäkterna divideras med den viktade genomsnittssatsen för 2016.

Tabell 3 – Utveckling av aggregerade intäkter för momsbaserade egna medel för EU 27

Miljoner euro	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Intäkter för momsbaserade egna medel	15 859	16 947	17 624	18 128	17 858	18 340	19 666
Årlig tillväxt		6,9 %	4,0 %	2,9 %	–1,5 %	2,7 %	7,2 %

Källa: Europeiska kommissionens årsredovisningar.

Intäkterna beräknas genom att uttagssatsen tillämpas på momsunderlaget efter tillämpning av begränsning. Momsunderlaget justeras ytterligare i enlighet med resultaten av saldoberäkningen (avsnitt 2.2) för beräkning av momsintäkterna. Bilaga 4 visar också en jämförelse av momsunderlagen i de medlemsstater där begränsning tillämpas.

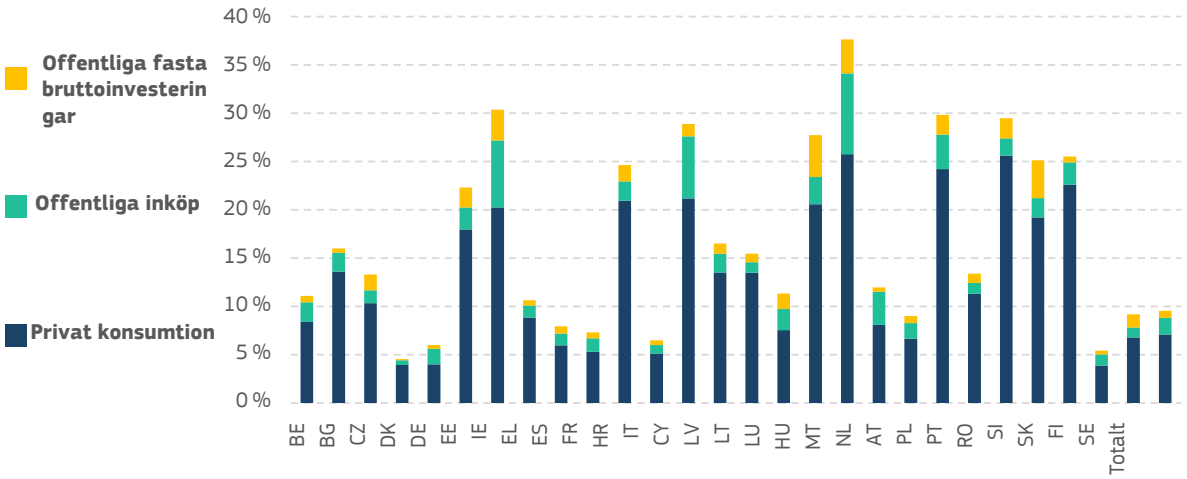
[10] I bilaga 5 beskrivs momsunderlagens utveckling per medlemsstat för perioden 2016–2022.
[11] Från och med 2021 beräknas momsunderlagen genom att intäkterna divideras med den ”frysta” viktade genomsnittssatsen för 2016. Dessförinnan användes den faktiska årliga viktade genomsnittssatsen.

Momsunderlagets utveckling kan analyseras närmare genom en undersökning av de viktigaste orsakerna. Några av de viktigaste utgiftskategorier som utgör momsunderlaget är privathushållens konsumtion, offentliga inköp och den offentliga förvaltningens fasta bruttoinvesteringar. Tillsammans utgör dessa kategorier omkring 88 % av det totala momsunderlaget (2020), medan resterande del till största del utgörs av företagens utgifter för insatsförbrukning. Den största kategorin är privathushållens konsumtion, som står för mellan 60 och 80 % av de momspliktiga utgifterna, beroende på medlemsstat.

Om man tittar på nationalräkenskapsindikatorerna i löpande priser som substitutmått för de tre viktigaste momskomponenterna[12] var **privathushållens konsumtion den främsta drivkraften bakom tillväxten i momsunderlaget mellan 2016 och 2022** och bidrog till 74 % av den totala genomsnittliga ökningen för EU-27 (diagram 2).

[12] Dessa makroekonomiska indikatorer används också i det årliga förfarandet för att förhandsberäkna underlaget för momsbaserade egna medel för den årliga budgeten.

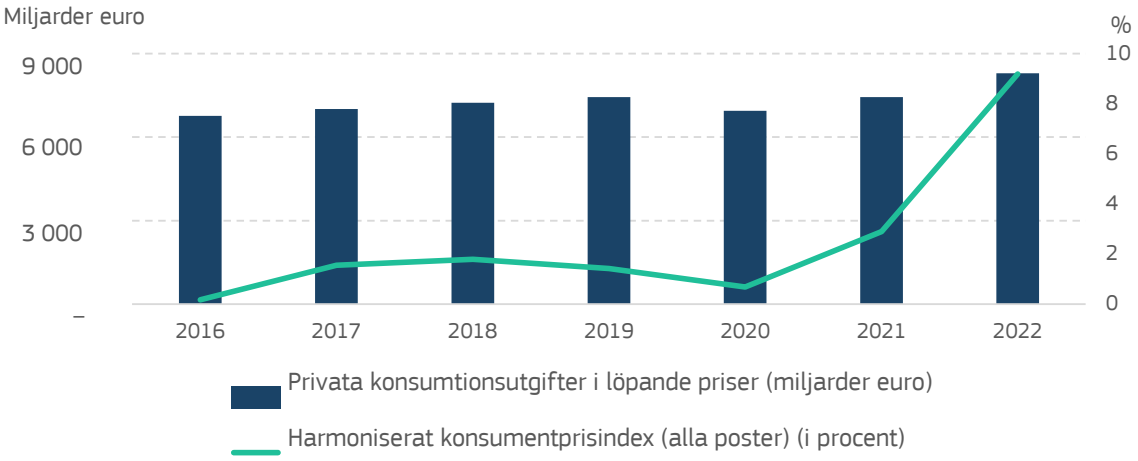
Diagram 2 – Utveckling av makroekonomiska indikatorer för momsunderlagets komponenter (2016 till 2022)

Källa: Prognoser från rådgivande kommittén för egna medel. Egna beräkningar.

När det gäller utvecklingen av privata konsumtionsutgifter för EU 27 som helhet (diagram 3) spelade inflationen en viktig roll under 2021 och 2022.

Diagram 3 – Utveckling av inflation och privat konsumtion i löpande priser 2016–2022 EU 27

Källa: Kommissionens höstprognoser 2023.

Förenklingen av momssystemet hade ingen betydande inverkan på underlagets utveckling. Viktningen av huvudkomponenterna i medlemsstaternas momsöversikter har varit relativt oförändrad, med undantag för korrigeringar, som har ökat i absoluta tal efter reformen (tabell 4). Effekten av de korrigeringar som inte längre tillämpas är inte större än 0,1 % av nettointäkterna, och kompensationerna utgör endast 0,6 % av det totala momsunderlaget (tabellerna 5 och 6). Kompensationernas absoluta värde ökade 2019 och 2020 på grund av förändringar i de undantag som tillämpas av medlemsstaterna. Italien har till exempel infört en högre tröskel för småföretag som undantas från skatteplikt. Vissa begränsade kompensationer (exempelvis sådana som hör

samman med överträdelser av momsdirektivet) redovisas som korrigeringar i det nya systemet, vilket förklarar den begränsade ökningen av korrigeringarnas vikt under 2021 och 2022.

Tabell 4 – Utveckling av momsöversikternas huvudkomponenter (EU 27)

EU 27	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Korrigeringar (miljoner euro)	4 612	5 041	5 546	6 256	6 212	9 414	14 754
Korrigeringar som procentandel av nettointäkterna (i procent)	0,53 %	0,55 %	0,57 %	0,63 %	0,68 %	0,89 %	1,24 %
Kompensationer (miljoner euro)	8 013	23 179	27 328	34 974	35 809		
Kompensationer som procentandel av det totala momsunderlaget (i procent)	0,15 %	0,42 %	0,47 %	0,58 %	0,63 %	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt

Källa: Momsöversikter och egna beräkningar.

Tabell 5 – Korrigeringarnas utveckling i procent av nettointäkterna*

EU 27	2016	2017	2018	2019	2020
Beskattade småföretag (i procent)	–0,03 %	–0,03 %	–0,03 %	–0,03 %	–0,02 %
Graderade skattelättnader (i procent)	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %
Jordbrukare med schablonbeskattning (i procent)	–0,08 %	–0,05 %	–0,06 %	–0,05 %	–0,07 %
Totalt för avskaffade korrigeringar (i procent)	–0,10 %	–0,07 %	–0,08 %	–0,07 %	–0,08 %

Källa: Momsöversikter och egna beräkningar.
*Dessa korrigeringar togs bort 2021.

Tabell 6 – Kompensationernas utveckling i procent av det totala momsunderlaget*

EU 27	2016	2017	2018	2019	2020
Småföretag undantagna från skatteplikt (i procent)	0,22 %	0,25 %	0,27 %	0,43 %	0,46 %
Kompensationer bilaga X del A[13] (i procent)	–0,11 %	–0,11 %	–0,10 %	–0,09 %	–0,10 %
Kompensationer bilaga X del B[14] (i procent)	0,45 %	0,48 %	0,50 %	0,52 %	0,53 %
Bilar (i procent)	–0,29 %	–0,29 %	–0,29 %	–0,29 %	–0,29 %
Utgifter för bilar (i procent)	–0,22 %	–0,21 %	–0,19 %	–0,23 %	–0,23 %

[13] Kompensationer som omfattas av del A i bilaga X är tandtekniker, offentliga radio- och tv-organ, byggnader och mark för bebyggelse samt resebyråer.
[14] Kompensationer som omfattas av del B i bilaga X är inträdesavgifter till sportevenemang, fria yrkesutövare, offentliga telekommunikationstjänster, krematorietjänster och begravningsentreprenörer, transaktioner som utförs av blinda, minnesplatser för krigsoffer, privata sjukhus, vattenförsörjning ombesörjd av allmännyttan, nya byggnader och mark för bebyggelse, persontransporter, luftfartyg, krigsfartyg och resebyråer (inom EU).

Summa kompensationer (i procent)	0,15 %	0,42 %	0,47 %	0,58 %	0,63 %

Källa: Momsöversikter och egna beräkningar.
*Dessa kompensationer togs bort 2021.

Tabell 7 – Analys av momsunderlaget under perioden 2016–2022

EU 27 Miljoner euro	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Intäkter	868 503	917 138	959 113	992 668	913 713	1 056 431	1 182 601
Nettointäkter	873 114	922 179	964 658	998 924	919 926	1 059 404	1 185 813
Viktad genomsnittssats	16,72 %	16,64 %	16,60 %	16,73 %	16,37 %	16,72 %	16,72 %
Summa kompensationer	8 013	23 179	27 328	34 974	35 809	–	–
Slutligt underlag (utan begränsning)	5 231 083	5 564 631	5 838 647	6 005 905	5 654 042	6 355 460	7 154 323
Årlig tillväxt för slutligt underlag		6,38 %	4,92 %	2,86 %	–5,86 %	12,40 %	12,57 %

Anmärkning: Den viktade genomsnittssatsen för 2021 och 2022 är den frysta viktade genomsnittssatsen för 2016.
Källa: Momsöversikter.

2.2. Uppbörd av intäkter för momsbaserade egna medel

Medlemsstaterna betalar sina bidrag till de momsbaserade egna medlen månadsvis tillsammans med övriga egna medel. Initialt uppbär kommissionen momsintäkterna på grundval av de uppskattade momsunderlag som kommissionen och medlemsstaterna enats om i rådgivande kommittén för egna medel. Momsbidragen beräknas och betalas på grundval av prognoser och måste därför justeras efter de faktiska uppgifterna i momsöversikterna i efterhand. Momsöversikterna kan också innehålla ändringar av momsunderlagen för de fyra föregående åren. Om kommissionen eller medlemsstaterna har infört reservationer kan även uppgifterna för tidigare år justeras.

För varje medlemsstat beräknar kommissionen skillnaden mellan de prognostiserade momsbaserade egna medlen och de senaste uppgifterna i översikterna (saldona).

Kommissionen underrättar medlemsstaterna om resultatet av saldoberäkningen före den 1 februari året efter det år då uppgifterna till översikten lämnades in. Medlemsstaterna ska ställa beloppen till förfogande den första arbetsdagen i mars året efter det år då kommissionen underrättade medlemsstaterna om saldoberäkningen. Om medlemsstaterna inte gör de nödvändiga betalningarna kan ränta tas ut (räntor som understiger 1 000 euro avskrivs).

Tabell 8 – Momsjusteringar (saldon)*

EU 27 Miljoner euro	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Momssaldon på grund av skillnader mellan den första översikten och prognosen	313	418	502	403	–54	1 011	1 734
Momssaldon på grund av revideringar av tidigare översikter	87	6	23	–1	121	97	125
Summa justeringar EU 27	400	424	525	402	68	1 108	1 859

Källa: EU:s årsredovisning och Europeiska kommissionens beräkningar. I bilaga 6 beskrivs momsjusteringarnas utveckling per medlemsstat.

*Saldoberäkningen justerar uppgifterna årligen för det senaste tillgängliga året och de föregående åren.

Det nya systemet för beräkning av underlaget för egna medel har inte påverkat processen för beräkning och uppbörd av momsbaserade egna medel och justeringen av dessa (saldon). Det finns inga utestående förfallna betalningar.

Resultatet av saldoberäkningen för 2021 och 2022 är betydligt högre än för de föregående åren, och justeringarna är större för de flesta medlemsstater (se även bilaga 6). Den främsta orsaken till dessa variationer är att prognoserna för 2021 och 2022 års momsunderlag som användes för att finansiera motsvarande EU-budgetar korrigerades på grund av den underskattade ökningen av inflationstakten.

Kommissionen bedömer kontinuerligt medlemsstaternas uppbörd av momsintäkter och vidtagandet av åtgärder för en mer korrekt uppbörd av momsmedel (ruta 1).

Ruta 1: Initiativ för att förbättra uppbörden av momsmedel i medlemsstaterna

De momsbaserade egna medlen utgör omkring 2 % av medlemsstaternas momsintäkter. Åtgärder för att förbättra uppbörden av momsintäkter gynnar därför främst de nationella budgetarna, men i viss mån även EU:s budget.

Uppbörd av moms – nionde rapporten om förfaranden för mervärdesskatteregistrering, uppbörd och kontroll
(artikel 12 i förordning 1553/89)

Vart femte år upprättar kommissionen en rapport om de åtgärder som vidtagits och de framsteg som medlemsstater gjort avseende uppbörden av moms samt om eventuella förbättringar. Efter kommissionens bedömning i den senaste rapporten, som offentliggjordes i april 2022[15], gav kommissionen 39 rekommendationer för förbättring av medlemsstaternas system för uppbörd av moms.

Rekommendationerna avser främst medlemsstaternas förfaranden för uppbörd av moms, närmare bestämt momsregistrering och riskanalys, informationsteknik och ny teknik för moms, inlämning och betalning, uppbörd av momsskulder, återbetalningar och revisioner samt redovisning, ansvarighet och tvister i fråga om mervärdesskatt. Ett skyndsamt genomförande av de föreslagna åtgärderna gör systemet med momsbaserade egna medel för EU:s budget mer ändamålsenligt.

I rapportens slutsatser uppmanade kommissionen därför medlemsstaterna att följa rekommendationerna, inte bara för att generera de skatteintäkter som behövs för att hantera de stora utmaningar EU står inför, utan även för att skapa rättvisa villkor på den inre marknaden och bereda väg för en snabbare och mer hållbar återhämtning efter pandemin.

Ändringar av momslagstiftningen som rör för låg uppbörd och bedrägerier.

Från och med den 1 juli 2021 blev Mini One Stop Shop (Moss), som inrättades den 1 januari 2015, den enda kontaktpunkten (one stop shop, OSS)[16]. Den har medfört ytterligare förenklingar och omfattar fler leveranser och tillhandahållanden. Denna utökade enda kontaktpunkt omfattar tre särskilda ordningar (*OSS-ordningar*): tredjelandsordningen, unionsordningen och importordningen.

[15] eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0137.

[16] Rådet antog dessa bestämmelser genom direktiv 2017/2455 i december 2017 och direktiv 2019/1995 (se konsoliderad text: Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt).

Tredjelandsordningen och unionsordningen finns sedan tidigare och har fått ett utvidgat tillämpningsområde, medan importordningen är ny. OSS-ordningarna gör det möjligt för beskattningsbara personer att deklarera och betala mervärdesskatt i medlemsstater där de (i allmänhet) inte är etablerade. Det görs via en webbportal i den medlemsstat där de identifieras (identifieringsmedlemsstaten). Detta minskar skattebetalarnas kostnader för momsregistrering i flera medlemsstater.

OSS-ordningarna används i stor utsträckning. Under 2022 uppbar medlemsstaterna sammanlagt över 17 miljarder euro via den utvidgade OSS-portalen, inbegripet onlineförsäljning i EU. På import av e-handelsvaror uppbars också 2,5 miljarder euro i momsintäkter. Detta inbegriper de nya momsintäkter som genererats genom avskaffandet av det momsundantag som tidigare tillämpats på import av varor av lågt värde som inte överstiger 22 euro, vilka var mycket känsliga för bedrägerier[17]. Genom att göra det lättare att följa reglerna och därigenom främja efterlevnaden bidrar ordningarna till en välfungerande inre marknad, eftersom samma momssats tillämpas på alla säljare oavsett var de är baserade.

I mars 2018 resulterade den rapport[18] som kommissionen lade fram för rådet och Europaparlamentet om effekterna av artiklarna 199a och 199b i direktiv 2006/112/EG på bedrägeribekämpning (*rapporten*) till ytterligare ett viktigt lagstiftningsinitiativ som förbättrade systemet för uppbörd av moms och efterlevnaden av momsdirektivet.

Enligt rapporten anser medlemsstaterna och berörda parter i allmänhet att det förfarande för omvänd betalningsskyldighet som avses i artikel 199a i direktiv 2006/112/EG är ett effektivt verktyg för att bekämpa eller förhindra momsbedrägerier i de berörda sektorerna. I och med ikraftträdandet av rådets direktiv (EU) 2018/1695 och rådets direktiv (EU) 2022/890 har därför tillämpningen av dessa åtgärder under en begränsad period, fram till det att det slutgiltiga momssystemet träder i kraft, förlängts.

Slutligen föreslog kommissionen i december 2022 en rad åtgärder för att modernisera och göra EU:s momssystem bättre för företag och mer motståndskraftigt mot bedrägerier genom ökad digitalisering[19]. Vid tidpunkten för utarbetandet av denna rapport försiggår förhandlingar om lagstiftningspaketet i rådet.

De föreslagna huvudåtgärderna kommer att hjälpa medlemsstaterna att uppbära upp till elva miljarder euro mer i momsintäkter varje år. Lagstiftningspaketet syftar bland annat till att övergå till digital rapportering i realtid baserad på e-fakturering för företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet i EU, att uppdatera momsreglerna för persontransporter och plattformar för korttidsuthyrning av boende och att införa en enhetlig momsregistrering i hela EU.

---

[17] Källa: Generaldirektoratet för skatter och tullar/pressmeddelande av den 30 juni 2023/*EU VAT rules for e-commerce two years on: Updated revenue figures point again to a successful implementation*.

[18] COM(2018) 118 final, 8.3.2018. Rapport från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om effekterna av artiklarna 199a och 199b i rådets direktiv 2006/112/EG på bedrägeribekämpning.

[19] Förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller mervärdesskatteregler för den digitala tidsåldern. Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 904/2010 vad gäller de arrangemang för administrativt samarbete på mervärdesskatteområdet som krävs för den digitala tidsåldern.
Förslag till rådets genomförandeförordning om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 vad gäller informationskrav för vissa mervärdesskatteordningar.

Enligt konsekvensbedömningen[20] förväntas den rekommenderade politiska strategin, en ”förstärkt strategi” (som kombinerar införandet av krav på digital rapportering på EU-nivå, en bestämmelse om faktisk leverantör för alla boende- och transportsektorer och en kombination av en bredare utvidgning av unionsordningen, en omvänd betalningsskyldighet och en obligatorisk importordning), medföra nettoeffekter på mellan 172 och 214 miljarder euro mellan 2023 och 2032 jämfört med referensscenariot.

Med den förstärkta strategin kommer man att spara 50,6 miljarder euro mellan 2023 och 2032: 41,4 miljarder euro från momsrapporteringen (11 miljarder euro från att avskaffa rapporteringsskyldigheter, 24,2 miljarder euro från att minska fragmenteringskostnader, 4,3 miljarder euro från att använda förifyllda momsdeklarationer och 1,9 miljarder euro från e-fakturering); 0,5 miljarder euro från rationaliseringen och förtydligandena när det gäller plattformsekonomin och 8,7 miljarder euro från avskaffandet av momsregistreringsskyldigheter.

När dessa åtgärder antas och genomförs fullt ut av medlemsstaterna förväntas därför EU:s momssystem fungera bättre. Följaktligen kommer den förväntade ökade effektiviteten i medlemsstaternas uppbörd av moms att generera större intäkter till EU:s budget.

2.3. Skydd av EU:s ekonomiska intressen

Utveckling av utestående reservationer från 2016 till 2022

Reservationer är ett sätt att skydda EU:s ekonomiska intressen fram till det att kommissionen kan få tillräckliga garantier när det gäller egna medel.

I artikel 9.2 i rådets förordning (EU) nr 1553/89 anges, i dess ändrade lydelse, att ”efter den 31 juli det fjärde året efter det berörda budgetåret får inga ytterligare korrigeringar göras av de översikter som avses i artikel 7.1, såvida inte dessa korrigeringar avser punkter som tidigare har anmälts av kommissionen eller av den berörda medlemsstaten”. Punkter som tidigare anmälts kallas vanligtvis reservationer. En reservation håller eventuella frågor som rör metoder eller använda datakällor avseende poster som kommissionen och en medlemsstat inte har någon överenskommelse om öppna. Kommissionen kan också göra reservationer vid medlemsstaternas överträdelser av eller potentiella avvikelser från momsdirektivet. Medlemsstaterna kan också göra reservationer om de inte håller med kommissionen.

Reservationer ger medlemsstaterna en viss rättslig och budgetmässig säkerhet. När en post i en årsöversikt har preskriberats (dvs. utan reservationer) kan den inte ändras och det finns ingen ekonomisk inverkan på denna post efter preskriptionen.

Antalet reservationer har minskat något över tid (tabell 9) och förväntas minska ytterligare eftersom de flesta reservationer rör systemet före 2021. De allra flesta reservationer gäller poster i årsöversikterna som inte längre används i det nya systemet (i slutet av 2023 utgjorde dessa 30 av de 37 reservationer som kommissionen hade gjort). Dessa reservationer kommer successivt att hanteras och hävas genom införandet av det nya systemet. Antalet reservationer förväntas därför minska avsevärt med tiden.

[20] Arbetsdokument från kommissionens avdelningar SWD(2022) 394 final.

I slutet av 2023 fanns det sju reservationer för åren med det nya systemet (2021–2022). Alla kontroller för 2021 och 2022 hade dock inte slutförts när denna rapport utarbetades. Antalet reservationer som avser det nya systemet kan därför komma att öka något[21]. Reservationer som gjorts under 2021 och 2022 rör främst överträdelser av och avvikelser från momsdirektivet[22]. Vissa av de reservationer som gjorts under tidigare år avser översiktsposter som kommer att finnas kvar och hanteras under efterföljande inspektionscykler.

Tabell 9 – Antal öppna momsreservationer

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Från medlemsstaterna	16	15	12	10	17	17	11	13
Från kommissionen	50	53	64	61	61	71	56	37
Gäller överträdelser	15	14	16	19	19	16	17	16
Summa	81	82	92	90	97	104	84	66
Antal av dessa som avser det nya systemet								7

Anmärkning: Antalet reservationer som var öppna den 31 december respektive år (och som kan ha gjorts tidigare år). I bilaga 7 visas också hur reservationerna fördelas mellan medlemsstaterna.

Tabell 10 – Momsreservationer som varit öppna länge*

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Från medlemsstaterna	4	6	6	7	3	2	1	1
Från kommissionen	2	6	1	4	5	3	9	7
Gäller överträdelser	3	2	3	4	6	5	4	3
Summa	9	14	10	15	14	10	14	11

Källa: Europeiska kommissionen.

*Med reservationer som varit öppna länge avses reservationer som funnits i mer än fem budgetår.

För den viktade genomsnittssatsen för 2016, som började användas från och med 2021 års översikter för momsbaserade egna medel, har tre medlemsstater en eller flera reservationer. Detta innebär att den viktade genomsnittssatsen i detta skede är preliminär för dessa medlemsstater och

[21] 2021 års översikter har kontrollerats för 22 medlemsstater (BE, BG, CZ, DK, DE, IE, EL, HR, IT, CY, LV, LU, HU, NL, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI och SE). 2022 års översikter har kontrollerats för 12 medlemsstater (CZ, DK, DE, IE, HR, CY, HU, NL, AT, PL, FI och SE).

[22] Reservationer som rör överträdelser kan ta längre tid att avsluta eftersom en del av dem väntar på rättslig analys eller avgöranden i domstolen.

kommer att bli slutgiltig först när reservationen har hävts. Medlemsstaterna är Tyskland, Kroatien och Luxemburg[23].

Utveckling av överträdelser kopplade till momsbaserade egna medel från 2016 till 2022

Bristande efterlevnad av lagstiftningen om egna medel betraktas som överträdelser. Överträdelseförfaranden för de momsbaserade egna medlen är extremt sällsynta, och de flesta meningsskiljaktigheter hanteras under kontrollcykeln, vilket möjliggör korrigeringar och justeringar under en period på fyra år. Mellan 2016 och 2022 inledde kommissionen *ett* överträdelseförfarande (ruta 2). Införandet av det nya systemet har hittills inte haft någon inverkan på överträdelserna. Införandet av den frysta viktade genomsnittssatsen och avskaffandet av de flesta kompensationer har gjort det betydligt lättare att beräkna momsunderlagen och kan leda till att antalet meningsskiljaktigheter med medlemsstaterna begränsas.

Även om överträdelseförfaranden är relativt sällsynta är de ett starkt incitament för medlemsstaterna att följa lagstiftningen om egna medel och avgörande för trovärdigheten i EU:s system för egna medel. Förfarandena säkerställer att medlemsstaterna behandlas lika och att intäkterna uppbärs på ett disciplinerat sätt.

Ruta 2: Pågående överträdelseförfaranden

Under perioden 2016–2022 inledde kommissionen *ett* överträdelseförfarande kopplat till momsbaserade egna medel (Förenade kungarikets Moss-förfarande – överträdelse 2020/2316). Mini One Stop Shop (Moss) infördes den 1 januari 2015 och utökades till en enda kontaktpunkt (OSS) den 1 juli 2021. Den har gjort det ännu enklare och omfattar fler leveranser och tillhandahållanden, såsom beskrivs i ruta 1. Den enda kontaktpunkten för moms (Moss) är en frivillig ordning som gör det möjligt för skattebetalare att redovisa moms som vanligtvis ska betalas i flera medlemsstater i endast en medlemsstat. Moss-ordningen omfattar bland annat gränsöverskridande telekommunikation, tv- och radiosändningar samt digitala tjänster. Den medlemsstat där betalningen görs kan behålla 30 % av den moms som betalats 2015 och 2016 och 15 % 2017 och 2018. Den moms som behålls bör inkluderas i momsunderlaget för momsbaserade egna medel.

Under perioden 2015–2018 betraktade Förenade kungarikets nationella myndigheter inte moms som behållits inom ramen för Moss-ordningen som moms och tog därför inte med denna i sina översikter för beräkning och betalning av momsbaserade egna medel. Efter att ha mottagit ett motiverat yttrande från kommissionen i november 2023 begärde Förenade kungariket anstånd med svaret och samarbetade nära med kommissionen för att fastställa exakt hur stora medel som skulle betalas och avsluta ärendet. Efter omfattande diskussioner nåddes en överenskommelse och Förenade kungariket gjorde det utestående kapitalbeloppet (4,016

[23] Bilaga 7 innehåller också närmare uppgifter om de viktade genomsnittssatserna för 2016 per medlemsstat och deras status. Observera att momsunderlagen i Kroatien och Luxemburg är betydligt högre än taket och att deras beräknade momsunderlag ersatts med ett värde som motsvarar 50 % av deras respektive BNI. Det innebär att eventuella ändringar av procentsatserna inte skulle påverka storleken på deras bidrag till de momsbaserade egna medlen.

miljoner brittiska pund) tillgängligt i juli 2024. Räntan (3,05 miljoner pund) har lagts till på Förenade kungarikets septemberfaktura och kommissionen kommer att kunna avsluta ärendet formellt när den sista delbetalningen av denna faktura har gjorts (första halvåret 2025).

2.4. Återkoppling från medlemsstaterna

Vid utarbetandet av denna rapport skickade kommissionen ut ett frågeformulär till medlemsstaterna (bilaga 8) för att få deras synpunkter på det nya förenklade systemet med momsbaserade egna medel. Medlemsstaterna ombads att betygsätta det nya systemet, ange vilka aspekter de uppskattar mest/minst och reflektera över möjliga besparingar som det nya systemet skulle kunna medföra (t.ex. i fråga om arbetsbörda och antal anställda) samt, om möjligt, kvantifiera dessa besparingar.

UTVÄRDERING AV DET NYA SYSTEMET

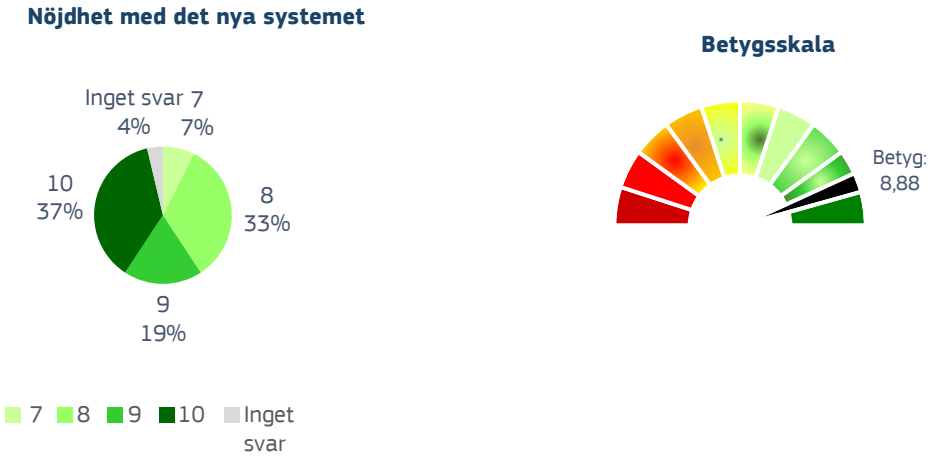
På en skala från 1 till 10 (där 10 var högst) gav 26 medlemsstater (en medlemsstat gav inget betyg) det nya systemet betyget 8,9 i genomsnitt. När betygen lades in i ett rutnät med fem kategorier (tabell 11) uppgav de flesta (15) av de 26 medlemsstater som svarade att de var ”mycket nöjda” med det nya systemet, medan elva medlemsstater uppgav att de var ”nöjda”, varav endast två gav det nya systemet betyget 7. Medlemsstaterna lyfte fram olika aspekter som särskilt positiva mot bakgrund av deras betygsättning. De pekade på det faktum att utarbetandet av det årliga momsunderlaget och deltagandet i inspektionscykeln tar mindre tid och kräver mindre personalresurser, särskilt tack vare användningen av den frysta viktade genomsnittssatsen och avskaffandet av kompensationer/korrigeringar. Andra fördelar som togs upp var mindre känslighet för fel och minskad administration överlag.

Tabell 11 – Utvärdering av det nya systemet

1–2	3–4	5–6	7–8	9–10
Mycket missnöjd	**Missnöjd**	**Varken nöjd eller missnöjd**	**Nöjd**	**Mycket nöjd**
0	0	0	11	15

Källa: Medlemsstaternas svar på frågeformuläret. En medlemsstat gav inget betyg.

Diagram 4 – Nöjdhet med det nya systemet på en skala från 1 till 10

Källa: Medlemsstaternas svar på frågeformuläret.

DE STÖRSTA FÖRDELARNA MED DET NYA SYSTEMET

Det medlemsstaterna uppskattade mest var att det nya systemet är lättare att använda eftersom kompensationer och korrigeringar har tagits bort (16 medlemsstater) och den årliga viktade

genomsnittssatsen inte längre behöver beräknas (19 medlemsstater). Vissa medlemsstater (sju stycken) påpekade också, i varierande grad, att den nya förenklade beräkningen har en mycket närmare koppling till de faktiska momsintäkterna. Vissa uppgav också att delar av de tidigare beräkningarna krävde betydande resurser men hade begränsad inverkan på de momsbaserade egna medlen. En medlemsstat var också mycket nöjd med att det nya systemet jämnar ut villkoren mellan medlemsstaterna, eftersom skillnader som hör samman med olika metoder och datakällor för beräkning av den viktade genomsnittssatsen och kompensationer inte längre är relevanta. Generella tidsbesparingar, minskad arbetsbörda och administration (t.ex. färre inblandade nationella myndigheter eller andra externa uppgiftslämnare), (förväntade) positiva effekter på inspektionscykeln (särskilt på grund av avskaffade korrigeringar/kompensationer) samt tydliga och heltäckande mallar uppskattades också av medlemsstaterna. Endast en medlemsstat framförde önskemål om att beräkningsmetoden skulle göras ännu enklare.

DE MINST POPULÄRA ASPEKTERNA AV DET NYA SYSTEMET

Även om det nya systemet fick ett positivt mottagande tog några medlemsstater upp möjliga förbättringar. I synnerhet påpekade fem medlemsstater att användningen av en fryst viktad genomsnittssats kanske inte återspeglar ändringar i nationell momslagstiftning, särskilt ändringar av momssatser, och därmed kan försämra exaktheten. Tre medlemsstater tog upp arbetet med reservationer som avser det gamla systemet. Tre tog upp osäkerheten kring nya potentiella framtida beräkningar av den viktade genomsnittssatsen. En medlemsstat tog upp de komplexa beräkningarna för befintliga korrigeringar med begränsad ekonomisk inverkan. Sju medlemsstater tog upp det faktum att de måste fortsätta att beräkna skattesatsen på grund av undersökningen av momsgapet. Tretton medlemsstater tog inte upp några nackdelar med det nya systemet med momsbaserade egna medel.

DET NYA SYSTEMETS EFFEKTER PÅ MEDLEN

När det gäller det nya systemets besparingsmässiga effekter (t.ex. minskade personalresurser och kostnader och minskad arbetsbörda) gav 21 medlemsstater ett tydligt positivt men mestadels generellt svar. De bekräftade i allmänhet att arbetsbördan för utarbetandet av momsöversikten minskat i hög grad (från flera månader till endast några dagar) och underströk tidsbesparingarna med avseende på tidigare korrigeringar/kompensationer, beräkningen av den viktade genomsnittssatsen och användningen av externa uppgiftslämnare.

Besparingar som möjliggjorts genom reformeringen av systemet för utarbetande av momsöversikter, samt förberedelserna för och deltagandet i kontroller, kvantifierades av 14 medlemsstater. Svaren pekar på en stor variation i fråga om besparingar och beräkningsmetoder. Till exempel rapporterades besparingar från 0,2–0,3 heltidsekvivalenter upp till 90 % mindre arbetsbörda jämfört med de resurser som avsattes med det gamla systemet.

2.5. Slutsats

Analysen visar att förenklingen av systemet med momsbaserade egna medel i stort har uppnått målet att minska den administrativa bördan för både medlemsstaterna och kommissionen.

Avskaffandet av vissa korrigeringar och kompensationer har minskat beräkningarnas komplexitet, utan att ha någon betydande inverkan på det momsunderlag utifrån vilket de egna medlen uppbärs. Effekten av de avskaffade korrigeringarna är inte större än 0,1 % av nettointäkterna, och de avskaffade kompensationerna utgör endast 0,6 % av det totala momsunderlaget. Momsunderlagets storlek utan tillämpning av taket fortsätter att öka över tid, och makroekonomiska faktorer kopplade till covid-19-pandemin har spelat en viktig roll under de senaste åren.

Samtidigt har uppbörden av momsbaserade egna medel inte påverkats av det nya systemet med momsbaserade egna medel, eftersom reglerna för prognostisering, balansering och uppbörd inte ändrades när förenklingen infördes[24].

Antalet reservationer har minskat något med tiden, eftersom de flesta kompensationer och korrigeringar har avskaffats. De flesta öppna reservationer avser poster i det tidigare systemet som har avskaffats. När dessa reservationer har hanterats och avslutats vid framtida kontroller förväntas antalet öppna reservationer minska avsevärt, liksom de administrativa resurser som behövs för att hantera dessa reservationer, för både kommissionen och medlemsstaterna.

Reformens positiva inverkan på den administrativa bördan bekräftades av medlemsstaterna. Det är för tidigt att göra en fullständig bedömning av och kvantifiera de administrativa besparingar som förändringen inneburit för både kommissionen och medlemsstaterna, men det verkar som om det nya systemet har medfört betydande fördelar samtidigt som det säkerställer att systemet med momsbaserade egna medel fortsätter att fungera effektivt. Vissa medlemsstater uttryckte oro över att användningen av den frysta viktade genomsnittssatsen för 2016 kanske inte återspeglar viktiga ändringar av de nationella momssatserna, vilket skulle göra momsunderlaget mindre exakt.

Frysningen av momssatsen på 2016 års nivå skulle kunna skapa ogynnsamma ekonomiska incitament på så sätt att eventuella efterföljande momssänkningar (eller minskningar av skattebasen eller nedflyttningar av transaktionsklasser till lägre momskategorier) skulle kunna leda till att medlemsstatens bidrag till EU:s budget minskar.

Frågan om huruvida tillämpningen av den viktade genomsnittssatsen för 2016 varit lämplig tas upp i nästa kapitel.

[24] Det bör noteras att 2021 års översyn av förordningen om tillhandahållande som innebar att betalningen av saldona sköts upp och att effekterna av dröjsmålsränta begränsades inte hade något samband med den förenkling som analyserades.

3. Den viktade genomsnittssatsens utveckling sedan 2016

3.1. Den viktade genomsnittssatsens utveckling 2016–2020

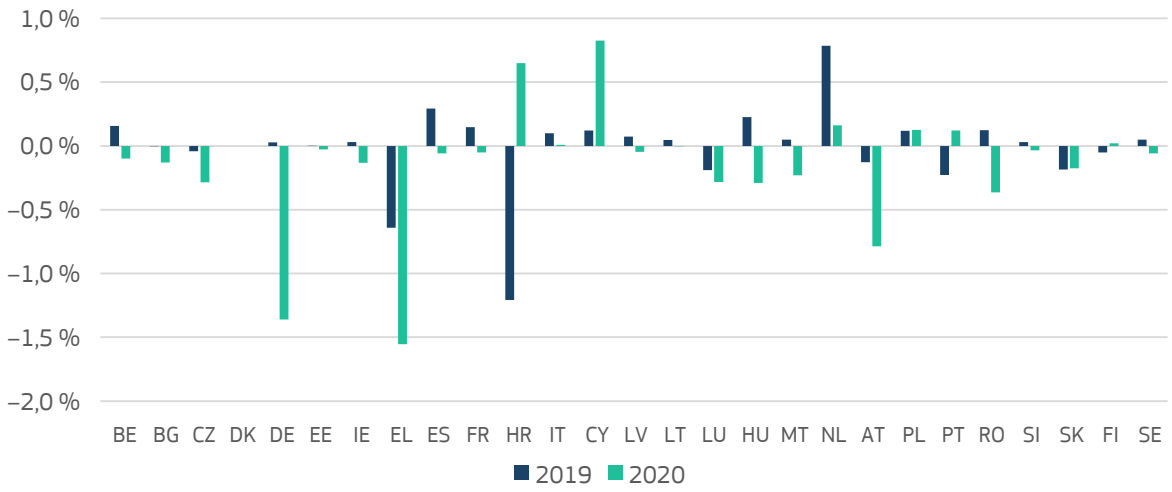
Mellan 2016 och 2020 var den viktade genomsnittssatsen oförändrad för de flesta medlemsstater. Endast i Tyskland, Grekland och Kroatien förändrades den med mer än en procentenhet jämfört med 2016, med lägre nivåer 2019 eller 2020 jämfört med 2016, främst på grund av insatserna mot covid-19-pandemin.

Generellt utvecklades medlemsstaternas viktade genomsnittssatser på grund av övergripande ändringar av momssatserna eller tillämpning av andra momskategorier för vissa produkter. Tyskland och Irland sänkte sina reducerade och normala momssatser, medan Österrike införde en ny reducerad momssats. Många länder tillämpade också reducerade eller superreducerade[25] momssatser för vissa produktkategorier. Till exempel sänktes momssatserna för restauranger och hotell i Belgien, Bulgarien, Tjeckien, Tyskland, Irland, Grekland, Kroatien, Litauen, Ungern och Österrike. I Tjeckien och Grekland infördes reducerade momssatser för persontransportsektorn. I Bulgarien, Lettland, Österrike, Slovenien och Slovakien sänktes även momssatserna för böcker och tidningar.

För fritids- och kultursektorn, som omfattar biografer, teatrar och konserter, sänktes momsen i många medlemsstater, däribland Bulgarien, Tjeckien, Tyskland, Estland, Irland, Grekland, Frankrike, Kroatien, Italien, Luxemburg, Ungern, Malta, Nederländerna, Polen, Rumänien och Slovenien. Höjningen av Nederländernas viktade genomsnittssats 2019 berodde däremot på en höjning av den reducerade momssatsen. Danmark tillämpar endast en momssats och dess viktade genomsnittssats har inte ändras[26].

Diagram 5 – Absolut förändring av den viktade genomsnittssatsen för 2019–2020 jämfört med 2016 (i procentenheter)

[25] En superreducerad skattesats understiger miniminivån på 5 % och kan tillämpas på ett begränsat antal varor och tjänster (artikel 98.2 i momsdirektivet).
[26] I bilaga 12 visas hur medlemsstaternas viktade genomsnittssatser har utvecklats under perioden 2016–2020.

Källa: Medlemsstaternas momsöversikter för budgetåren 2016, 2019 och 2020.

Ruta 3: Ändringar i momslagstiftningen som kan påverka den viktade genomsnittssatsen

I april 2016 utfärdade kommissionen handlingsplanen *Mot ett gemensamt mervärdesskatteområde i EU – Dags för beslut*[27]. Denna handlingsplan presenterar en väg mot införandet av ett gemensamt momsområde i EU. I detta sammanhang har momsdirektivet ändrats flera gånger sedan 2016 (16 ändringsdirektiv har antagits – bilaga 10). Dessa ändringar förväntas ge effekt över tid och kommer att fortsätta att ha en genomgripande inverkan på momssystemets och den inre marknadens funktion under de kommande åren.

Rådets direktiv (EU) 2022/542 av den 5 april 2022 om ändring av direktiven 2006/112/EG och (EU) 2020/285 vad gäller mervärdesskattesatser gör det möjligt att behålla förmånliga skattesatser för produkter för vilka det redan fanns undantag för vissa medlemsstater, vilket innebär att andra medlemsstater kan få tillgång till dessa undantag, införa skattesatser som är lägre än 5 % (vilket var förbjudet före ändringen) och tillämpa reducerade skattesatser på fler produkter. Dessa ändringar kan påverka den fleråriga viktade genomsnittssatsen, som för närvarande fastställts till 2016 års nivåer.

Slutligen kan den fleråriga viktade genomsnittssatsens lämplighet också ha påverkats av de direktiv[28] som antagits om tillfälliga åtgärder avseende mervärdesskatt tillämpliga på covid-19-vacciner och medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av covid-19 med anledning av covid-19-pandemin och de tillfälliga undantagen på import och vissa leveranser med anledning av covid-19-pandemin. Detta gäller särskilt 2020 och 2021.

[27] Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om en handlingsplan för mervärdesskatt – Mot ett gemensamt mervärdesskatteområde i EU – Dags för beslut (COM(2016) 0148 final).

[28] Rådets direktiv (EU) 2020/2020 av den 7 december 2020 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller tillfälliga åtgärder avseende mervärdesskatt tillämpliga på covid-19-vacciner och medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av covid-19 med anledning av covid-19-pandemin.
Rådets direktiv (EU) 2021/1159 av den 13 juli 2021 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller tillfälliga undantag för import och vissa leveranser, med anledning av covid-19-pandemin.

3.2. Den viktade genomsnittssatsens utveckling: uppskattningar för 2021–2024

Sedan 2021 behöver medlemsstaterna inte längre beräkna viktade genomsnittssatser för de momsbaserade egna medlen. I detta avsnitt uppskattas därför dessa skattesatser för åren 2021–2024 för att bedöma lämpligheten i tillämpningen av 2016 års skattesats, som användes under denna period. Kommissionen har uppskattat den viktade genomsnittssatsen efter 2020 med hjälp av en beräkningsmetod som är förenklad jämfört med medlemsstaternas beräkningar av den faktiska viktade genomsnittssatsen. I denna metod används endast konsumtionsuppgifter för privathushåll (ruta 4).

Ruta 4: Förklaring av den förenklade metoden för den viktade genomsnittssatsen

Fram till 2020 behövde medlemsstaterna mycket detaljerad information, till exempel om olika utgiftskategorier och deras momssatser eller underkategorier som är undantagna från moms, för att beräkna den viktade genomsnittssatsen. Merparten av denna information är inte omedelbart tillgänglig, utan kräver omfattande utredningar och beräkningar av medlemsstaterna. Störst inverkan på den viktade genomsnittssatsen har privathushållens konsumtion, som utgör omkring 60–80 % av medlemsstaternas momspliktiga utgifter. Uppgifter om hushållens privata konsumtion är offentligt tillgängliga från Eurostat som en del av medlemsstaternas nationalräkenskaper. Den förenklade viktade genomsnittssatsen bygger på uppskattningar som baseras på dessa uppgifter om hushållens konsumtion, men omfattar inte beräkningar av andra kategorier, såsom offentliga inköp, fasta bruttoinvesteringar och företagens insatsförbrukning (i bilaga 14 specificeras konsumtionen per medlemsstat).
För beräkning av den förenklade viktade genomsnittssatsen (F-VGS) tillämpas den viktade genomsnittssatsens tillväxttakt baserad på uppgifter om hushållens konsumtion, den så kallade viktade genomsnittssatsen för hushåll (HH-VGS), för år N, med år B som baslinje (referensår), på den faktiska viktade genomsnittssatsen för referensåret:

$$F\text{-}VGS_N = VGS_B \times \frac{HH\text{-}VGS_N}{HH\text{-}VGS_B}$$

Den viktade genomsnittssatsen för hushåll (HH-VGS) beräknas av Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum (JRC). En utförlig beskrivning av metoden finns i bilaga 15.

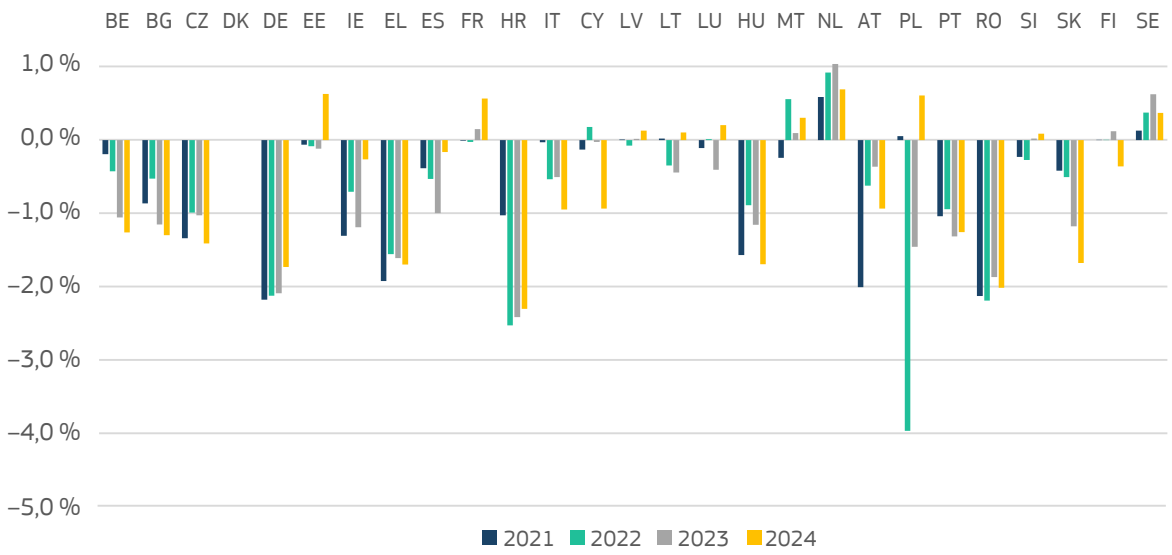
Bilaga 13 innehåller en jämförelse mellan den förenklade viktade genomsnittssatsen för 2020 och de faktiska skattesatserna.

Enligt dessa uppskattningar låg den förenklade viktade genomsnittssatsen mellan 2021 och 2024 i medlemsstaterna relativt nära den faktiska viktade genomsnittssatsen från 2016. I 13 av 27 medlemsstater var skillnaden mellan den förenklade viktade genomsnittssatsen och 2016 års skattesats aldrig större än en procentenhet under mätperioden (2021–2024). Betydande förändringar av den viktade genomsnittssatsen på mer än två procentenheter observerades endast i ett fåtal länder: Tyskland, Kroatien, Polen och Rumänien.

Generellt kan förändringar av den förenklade viktade genomsnittssatsen under mätperioden tillskrivas ändrade konsumtionsmönster och momssatser. I många länder sänktes momssatsen för el, gas eller bränslen på grund av brister i energiförsörjningen och relaterade prisökningar till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Sådana sänkningar förekom i Belgien, Bulgarien, Irland, Spanien, Kroatien, Italien, Polen och Portugal. Lägre momssatser för livsmedel, såsom frukt och grönsaker, bidrog också till förändringarna i Spanien, Kroatien, Italien och Polen. Vissa länder, däribland Belgien, Tyskland, Irland och Rumänien, upphävde de tillfälliga momssänkningar som infördes under covid-19-pandemin, vilket innebar att deras viktade genomsnittssatser höjdes. Momsavdragen för el, gas och bränslen har också tagits bort i vissa länder, bland annat Polen, vilket förklarar den viktade genomsnittssatsens ökning 2023 och 2024.

När det gäller ändringarna av de nationella momssatserna innehåller bilaga 11 en översikt över de momssatser som tillämpades i varje medlemsstat under perioden 2016–2023.

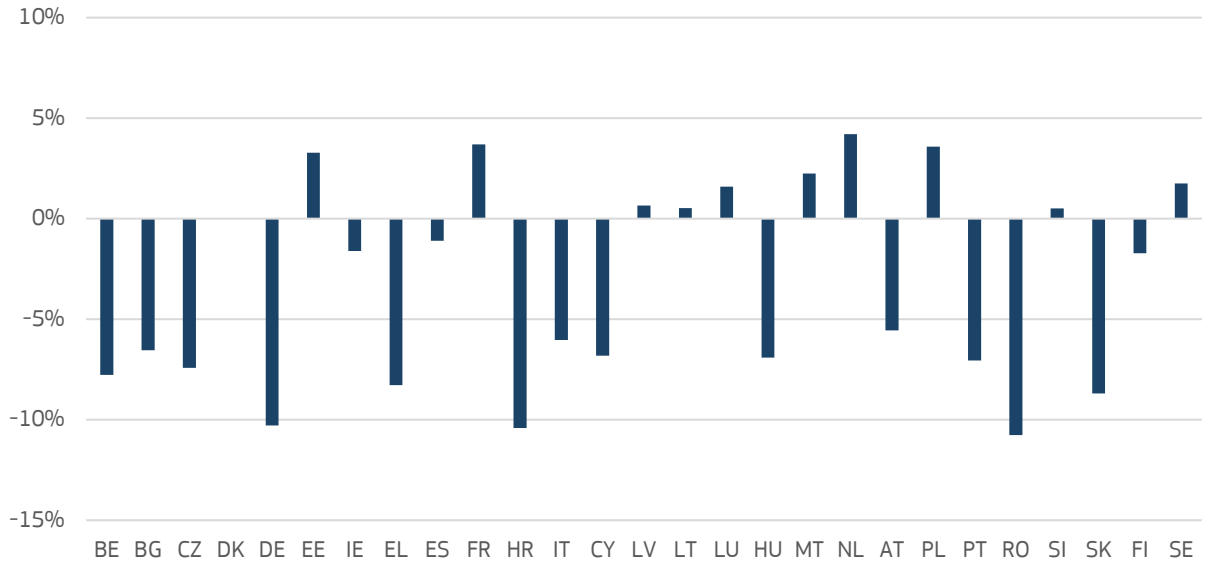
Diagram 6 – Absolut förändring av förenklade viktade genomsnittssatser för 2021–2024 jämfört med den viktade genomsnittssatsen för 2016 (i procentenheter)

Källa: Egna beräkningar.

Under 2024 förväntas de flesta momsåtgärder som medlemsstaterna vidtagit för att mildra covid-19-pandemins ekonomiska effekter ha upphävts. En jämförelse mellan den viktade genomsnittssatsen för 2016 och den förenklade skattesatsen för 2024 bör därför ge en användbar indikation om huruvida 2016 års skattesats var lämplig efter pandemin. För de flesta länder låg den viktade genomsnittssatsen för 2024 under 2016 års nivå. I många länder minskade den med mellan 5 och 10 %. Tyskland, Kroatien och Rumänien uppvisar de största minskningarna på cirka 10 %.

Diagram 7 – Relativ förändring av den förenklade viktade genomsnittssatsen för 2024 jämfört med den viktade genomsnittssatsen för 2016 (i procent)

Källa: Egna beräkningar.

3.3. Slutsats av analysen av den viktade genomsnittssatsen

Sammanfattningsvis visar analysen av den förenklade viktade genomsnittssatsen att tillämpningen av den viktade genomsnittssatsen för 2016 på åren 2021–2024 verkar ha varit lämplig för de flesta medlemsstater. Uppskattningarna visar att antalet länder vars viktade genomsnittssatser annars skulle ha varit betydligt annorlunda (mer än 10 %) är mycket litet.

Den berörda perioden påverkades av flera händelser med potentiell inverkan på de tillämpliga momssatserna och därmed även på de momsbaserade egna medlen. Tillfälliga ändringar av momssatser kopplade till covid-19-åtgärder samt en större flexibilitet för fastställandet av momssatser i enlighet med rådets direktiv (EU) 2022/542 gör det svårt att enbart uppskatta effekten av tillämpningen av den frysta skattesatsen för 2016. Analysen tyder dock på att avskaffandet av den årliga beräkningen av en viktad genomsnittssats hade begränsad inverkan på den rättvisa fördelningen av momsbidrag till EU:s budget, samtidigt som den administrativa bördan för kommissionen och medlemsstaterna minskade avsevärt.

4. Slutsats

I denna rapport utvärderas hur systemet med momsbaserade egna medel fungerar efter de ändringar som infördes genom rådets förordning (EU, Euratom) 2021/769, särskilt den frysta fleråriga viktade genomsnittssatsens lämplighet.

Såsom beskrivs i kapitel 2 hade avskaffandet av de flesta kompensationer och korrigeringar inte någon betydande inverkan på storleken på underlagen för momsbaserade egna medel, och antalet öppna reservationer har minskat. Tillsammans med den förenklade metoden för beräkning av momsbaserade egna medel med hjälp av den frysta viktade genomsnittssatsen för 2016 har detta avsevärt minskat den administrativa bördan för både medlemsstaterna och kommissionen.

För närvarande finns det tre medlemsstater som använder en preliminär momssats för 2016 på grund av öppna reservationer: Tyskland, Kroatien och Luxemburg (bilaga 9 visar den viktade genomsnittssatsen för varje medlemsstat).

När det gäller den frysta momssatsens lämplighet visar kapitel 3 att den uppskattade effekten av att momssatsen för 2016 använts under åren 2021–2024 endast lett till avvikelser på mer än en procentenhet från den faktiska momssatsen för ett fåtal medlemsstater. Överlag blev de uppskattade avvikelserna mindre 2024 på grund av de justeringar som gjordes för att motverka de ekonomiska effekterna av covid-19-pandemin. Dessa avvikelser från den uppskattade momssatsen 2024 varierar mellan +4 % och –11 %.

Bilaga 11 innehåller en översikt över de momssatser som tillämpades i varje medlemsstat under perioden 2016–2023.

Bilaga

Bilaga 1 Sammanfattande tabell

Momsbaserade egna medel i enlighet med rådets förordning nr 1553/89

Kod			Negativ	Positiv
	Intäkter			
R.1	Intäkter			
R.2	Böter och räntor			
R.3	Kostnader för indrivning			
R.4	Beskattade småföretag (–)			
R.5.1	Andra korrigeringar (+)			
R.5.2	Andra korrigeringar (–)			
R.6	Graderade skattelättnader			
R.7.1	Jordbrukare med schablonbeskattning (+)			
R.7.2	Jordbrukare med schablonbeskattning (–)			
R.8	Nettointäkter			
W	Viktad genomsnittssats (i procent)			
IB	Intermediär bas			
	Kompensation till underlaget			
SE.1	Småföretag undantagna från skatteplikt (+)			
E.2	Småföretag undantagna från skatteplikt (–)			
	Del A i bilaga X till direktiv 2006/112/EG			
XA.1	Tandtekniker			
XA.2	Offentliga radio- och tv-organ			
XA.3	Befintliga byggnader och mark för bebyggelse			
XA.4	Resebyråer (utanför EU)			
XA.T	Summa bilaga X, del A			
	Del B i bilaga X till direktiv 2006/112/EG			
XB.1	Inträdesavgifter till sportevenemang			
XB.2	Fria yrkesutövare			
XB.3	Offentliga telekommunikationstjänster			
XB.4	Krematorietjänster och begravningsentreprenörer			
XB.5	Transaktioner som utförs av blinda			
XB.6	Minnesplatser för krigsoffer			
XB.7	Privata sjukhus			

Kod			Negativ	Positiv
XB.8	Vattenförsörjning ombesörjd av allmännyttan			
XB.9	Byggnader och mark för bebyggelse			
XB.10	Persontransporter (inhemska)			
XB.11	Luftfartyg			
XB.12	Krigsfartyg			
XB.13	Resebyråer (i EU)			
XB.T	Summa bilaga X, del B			
	Begränsad avdragsrätt			
RD.C	Personbilar			
RD.E	Utgifter för bilar			
	Övriga kompensationer			
OC.1	Övriga kompensationer			
OC.2	Övriga kompensationer			
OC.3	Övriga kompensationer			
OC.4	Övriga kompensationer			
OC.5	Övriga kompensationer			
OC.6	Övriga kompensationer			
OC.7	Övriga kompensationer			
C.T	SUMMA kompensationer			
Slutligt momsunderlag				

Källa: Europeiska kommissionen.

Bilaga 2 Sammanfattande tabell

Momsbaserade egna medel i enlighet med rådets förordning nr 1553/89, ändrad genom rådets förordning 2021/769

Kod	Beskrivning	Valuta:
R1	Intäkter	
R1.1	Eventuella momsbelopp som inte registrerats under intäkter (+)	
R1.2	Eventuella andra belopp än momsbelopp som registrerats under intäkter (–)	
NR	Nettointäkter	R1+R1.1–R1.2
A	Korrigering artikel 3.2[29] a Territoriellt tillämpningsområde_____ __(+)	
B	Korrigering artikel 3.2[30] b Territoriellt tillämpningsområde_____(+-)	
C_1	Korrigering 3.2 c Överträdelse 1 _____(+)	
C_2	Korrigering 3.2 c Överträdelse 2 _____(+)	
…	……	
C_n	Korrigering artikel 3.2 c Överträdelse n _____(+)	
TC	Summa korrigeringar	A+egna medel–B+C_1…C_n
CNR	Korrigerade nettointäkter	NR+egna medel–TC
VGS	Flerårig viktad genomsnittssats (i procent)[31]	nn,nnnn %
FB	Slutligt underlag för momsbaserade egna medel utan tillämpning av taket	CNR/VGS

Källa: Europeiska kommissionen.

[29] De territorier som anges i artikel 6 är berget Athos, Kanarieöarna, de franska territorier som avses i artiklarna 349 och 355.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (Guadeloupe, Franska Guyana, Martinique, Réunion, Saint-Barthélemy och Saint Martin), Åland, Kanalöarna, Campione d'Italia, de italienska delarna av Luganosjön, ön Helgoland, territoriet Büsingen, Ceuta, Melilla och Livigno.

[30] De territorier som nämns i artikel 7 är Furstendömet Monaco, Isle of Man och Förenade kungarikets suveräna basområden Akrotiri och Dhekelia.

[31] Den slutgiltiga eller preliminära viktade genomsnittssatsen för år 2016 angiven med fyra decimaler från systemet med momsbaserade egna medel före 2021.

Bilaga 3 Beskrivning av kompensationer och korrigeringar

Beteckning	Beskrivning	Syfte	Rättslig grund
R.2 Böter och räntor	Eliminera poster som inte är moms men som bokförs tillsammans med moms	Underlaget för de momsbaserade egna medlen bör endast utgöras av uppburen moms	Artikel 2.1 i rådets tidigare förordning nr 1553/89 och artikel 2 i momsdirektivet
R.3 Kostnader för indrivning			
R.4 Beskattade småföretag	Exkludera småföretag med en omsättning under 10 000 euro	Medlemsstaterna har möjlighet att utelämna dessa företag i situationer där det är svårt att tillämpa normala momsregler	Artikel 2.3 i rådets tidigare förordning nr 1553/89 och avdelning XXI kapitel 1 avsnitt 1 i momsdirektivet
R.5.1 och R.5.2 Andra korrigeringar	Korrigera för andra poster som påverkar R.1 ”Intäkter” positivt eller negativt	Underlaget för de momsbaserade egna medlen bör endast utgöras av uppburen moms Vid korrigeringarna dras andra poster än momsposter av och momsposter som registrerats på annat ställe läggs till.	Artikel 2.1 i rådets tidigare förordning nr 1553/89 och artikel 2 i momsdirektivet
R.6 Graderade skattelättnader	Företag med en omsättning över 10 000 euro kan på en glidande skala undantas från skyldigheten att betala moms	Att minska den administrativa bördan för småföretag vid tillämpning av normala momsregler	Artikel 5.1 i rådets tidigare förordning nr 1553/89 och avdelning XXI kapitel 1 avsnitt 1 i momsdirektivet
R.7.1 och R.7.2 Jordbrukare med schablonbeskattning	Eftersom vissa jordbrukare fullgör sina momsskyldigheter på annat sätt måste effekten av detta omvandlas till en positiv eller negativ effekt på R.1 ”Intäkter”	Att minska den administrativa bördan för jordbrukare vid tillämpning av normala momsregler	Artikel 5.2 i rådets tidigare förordning nr 1553/89 och avdelning XXI kapitel 2 i momsdirektivet
SE.1 och SE.2 Småföretag undantagna från skatteplikt	Inkludera småföretag med en omsättning över 10 000 euro som är undantagna från skatteplikt och därför inte omfattas av de normala momsskyldigheterna	Att inkludera företag undantagna från skatteplikt med en omsättning mellan 10 000 euro och de nationella tröskelvärdena för undantag som om de hade omfattats av de normala momsskyldigheterna	Artikel 6.1 i rådets tidigare förordning nr 1553/89 och avdelning XXI kapitel 1 avsnitt 1 i momsdirektivet
XA.1 Tandtekniker			

Beteckning	Beskrivning	Syfte	Rättslig grund
XA.2 Offentliga radio- och tv-organ	Exkludera momsintäkter som avser vissa leveranser som ingår i R.1, men som inte borde göra det	Att lyfta ut leveranser som beskattas i en medlemsstat men som bör undantas	Artikel 2.2 andra strecksatsen och artikel 6.2 första strecksatsen i rådets tidigare förordning nr 1553/89, artikel 370 och del A i bilaga X till momsdirektivet
XA.3 Befintliga byggnader och mark för bebyggelse			
XA.4 Resebyråer (utanför EU)			
XB.1 Inträdesavgifter till sportevenemang	Inkludera momsintäkter som avser vissa leveranser som inte ingår i R.1, men som borde göra det	Att återinföra moms på leveranser som är undantagna från skatteplikt i en medlemsstat men som bör beskattas	Artikel 2.2 tredje strecksatsen och artikel 6.2 andra strecksatsen i rådets tidigare förordning nr 1553/89, artikel 371 och del B i bilaga X till momsdirektivet
XB.2 Fria yrkesutövare			
XB.3 Offentliga telekommunikationstjänster			
XB.4 Krematorietjänster och begravningsentreprenörer			
XB.5 Transaktioner som utförs av blinda			
XB.6 Minnesplatser för krigsoffer			
XB.7 Privata sjukhus			
XB.8 Vattenförsörjning ombesörjd av allmännyttan			
XB.9 Nya byggnader och mark för bebyggelse			
XB.10 Persontransporter			
XB.11 Luftfartyg			
XB.12 Krigsfartyg			
XB.13 Resebyråer			
RD.C Tjänstebilar	Denna kompensation är inte obligatorisk för medlemsstaterna. När den allmänna avdragsrätten är begränsad krävs en negativ kompensation eftersom R.1 ”Intäkter” annars skulle öka jämfört med andra medlemsstater där avdragsrätten för dessa leveranser inte är begränsad	Att justera R.1 Intäkter för att efterlikna situationen där dessa leveranser inte omfattas av begränsade avdragsrätter	Artikel 6.4 i rådets tidigare förordning nr 1553/89 och artikel 176 i momsdirektivet
RD.E Utgifter för tjänstebilar			
OC.1 – OC.n Andra kompensationer	Typiska exempel på ”Andra kompensationer” avser överträdelser, överträdelseliknande avvikelser från momsdirektivet eller	Att återinföra moms på leveranser som inte är föremål för en överträdelse eller som behandlas på ett sätt som på annat sätt	Artikel 2.1 i rådets tidigare förordning nr 1553/89 och artikel 2 i momsdirektivet

Beteckning	Beskrivning	Syfte	Rättslig grund
	vissa momsaspekter på en medlemsstats territoriella förhållanden	avviker från den normala momsbehandlingen i andra medlemsstater	

Källa: Europeiska kommissionen.

Bilaga 4 Jämförelse av underlagen för momsbaserade egna medel för medlemsstater med tak 2020 och 2023

	2020			2023		
Land	**Före begränsning**	**Efter begränsning**	**Skillnad**	**Före begränsning**	**Efter begränsning**	**Skillnad**
	Miljarder euro	**Miljarder euro**	**%**	**Miljarder euro**	**Miljarder euro**	**%**
Kroatien	33,212	24,518	–26 %	43,376	36,747	–15 %
Cypern	15,360	9,834	–36 %	19,320	13,391	–31 %
Luxemburg	30,402	21,357	–30 %	41,205	27,719	–33 %
Malta	9,183	5,784	–37 %	9,745	8,403	–14 %
Polen	254,114	248,794	–2 %	359,996	351,380	–2 %
Portugal	102,256	97,793	–4 %	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt
Slovenien	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	31,842	31,759	0 %

Källa: Slutgiltigt antagande (EU, Euratom) 2021/118 av Europeiska unionens ändringsbudget nr 9 för budgetåret 2020. Slutgiltigt antagande (EU, Euratom) 2023/2750 av Europeiska unionens ändringsbudget nr 4 för budgetåret 2023.

Anmärkning: Begränsningen tillämpas inte på övriga medlemsstater, eftersom deras momsunderlag understiger 50 % av deras BNI.

Bilaga 5 Momsunderlagens utveckling per medlemsstat (i miljarder euro)

Medlemsstat	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgien	177	187	195	196	171	207	222
Bulgarien	22	24	26	29	29	34	40
Tjeckien	70	81	87	92	89	99	118
Danmark	105	110	115	118	114	148	141
Tyskland	1 300	1 357	1 407	1 457	1 432	1 500	1 702
Estland	10	11	12	13	13	15	17
Irland	78	86	88	94	78	96	117
Grekland	70	70	74	79	69	74	89
Spanien	495	508	564	564	500	578	659
Frankrike	989	1 057	1 104	1 113	1 043	1 209	1 314
Kroatien	28	30	33	37	31	35	40
Italien	659	702	713	733	645	764	897
Cypern	12	14	16	16	16	16	19
Lettland	11	11	12	13	13	14	18
Litauen	15	17	18	20	18	24	29
Luxemburg	27	27	28	30	30	35	40
Ungern	44	48	54	60	57	60	70
Malta	7	7	8	9	8	7	9
Nederländerna	290	303	326	335	329	381	431
Österrike	159	168	173	178	173	184	212
Polen	171	224	242	252	238	276	315
Portugal	91	99	104	113	103	106	127
Rumänien	62	68	78	82	78	86	102
Slovenien	19	20	22	22	20	24	27
Slovakien	28	31	34	36	37	40	45
Finland	93	96	100	105	102	114	121
Sverige	201	205	206	208	219	230	234
Summa	5 231	5 565	5 839	6 006	5 654	6 355	7 154

Källa: Medlemsstaternas momsöversikter för budgetåren 2016–2022.

Bilaga 6 Momssaldonas utveckling (miljoner euro)*

Medlemsstat	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgien	12,33	15,02	15,37	–8,42	–57,72	31,76	–13,23
Bulgarien	2,32	4,58	1,92	4,68	5,46	7,14	8,46
Tjeckien	5,12	20,69	10,67	8,35	–4,18	9,59	20,28
Danmark	4,54	2,63	–21,97	–9,11	25,42	71,18	4,42
Tyskland	–6,57	14,07	14,67	–3,28	106,98	104,48	268,70
Estland	0,14	1,09	0,49	0,65	0,32	3,08	3,00
Irland	–9,95	0,84	17,06	2,03	–41,81	11,46	27,42
Grekland	–53,43	–12,05	–4,82	14,16	0,07	–42,82	41,17
Spanien	67,71	–9,52	128,69	85,19	–73,72	78,88	160,69
Frankrike	58,70	98,94	111,62	57,41	27,59	253,03	322,78
Kroatien	2,75	2,88	2,55	2,99	11,28	9,02	11,13
Italien	262,80	145,51	87,06	48,96	–15,63	230,68	580,28
Cypern	1,49	2,37	3,49	1,48	2,32	1,96	4,63
Lettland	1,82	1,54	2,94	3,15	3,25	1,39	6,44
Litauen	1,13	0,71	2,26	3,08	0,74	10,26	17,26
Luxemburg	3,28	4,75	–8,57	–1,97	46,02	11,57	–8,04
Ungern	–1,77	–1,54	8,47	11,37	13,65	11,04	26,90
Malta	0,81	1,38	–0,05	2,76	2,65	2,53	3,61
Nederländerna	17,27	–0,77	7,72	–1,04	17,14	136,32	48,76
Österrike	5,24	–1,22	5,51	1,65	2,32	16,49	39,83
Polen	–21,72	100,22	100,90	117,91	–12,60	79,52	58,82
Portugal	9,11	6,14	9,15	11,63	2,66	1,80	20,91
Rumänien	19,50	5,60	10,15	17,41	–6,63	29,37	69,54
Slovenien	1,37	2,74	3,68	0,78	–4,69	5,17	2,74
Slovakien	4,19	5,78	12,34	10,68	8,82	10,81	9,99
Finland	5,12	7,82	3,68	11,69	–0,13	7,16	114,83
Sverige	6,85	3,54	–0,01	7,86	8,13	15,35	7,57
Summa	400,15	423,73	524,96	402,03	67,72	1 108,22	1 858,89

Källa: EU:s årsredovisning och Europeiska kommissionens beräkningar.
*Saldoberäkningen justerar uppgifterna årligen för det senaste tillgängliga året och de föregående åren.

Bilaga 7 Reservationer per medlemsstat

	Totalt antal reservationer den 31 december 2023	Antal av dessa reservationer som avser 2021 och 2022
Belgien	1	–
Bulgarien	–	–
Tjeckien	–	–
Danmark	7	–
Tyskland	8	–
Estland	–	–
Irland	9	–
Grekland	5	2
Spanien	–	–
Frankrike	2	–
Kroatien	2	–
Italien	3	1
Cypern	–	–
Lettland	–	–
Litauen	–	–
Luxemburg	5	–
Ungern	–	–
Malta	–	–
Nederländerna	4	–
Österrike	5	–
Polen	–	–
Portugal	–	–
Rumänien	11	3
Slovenien	–	–
Slovakien	–	–
Finland	2	1
Sverige	1	–
UK	1	–
Summa	66	7

Källa: Europeiska kommissionen.

Bilaga 8 Frågeformulär för medlemsstaterna

Frågeformulär för den rapport som avses i artikel 13a i rådets förordning nr 1553/89 om den slutliga enhetliga ordningen för uppbörd av egna medel som härrör från mervärdesskatt.

1. På en skala från 1 till 10 (där 10 är högst), hur nöjd är du med det nya system som infördes genom rådets förordning (EU, Euratom) 2021/769 av den 30 april 2021 jämfört med det tidigare systemet när det gäller den tid/de resurser som behövs för att utarbeta årsöversikten och förbereda och delta i kontroller (fullständig cykel)?

2. Vilka aspekter av det nya systemet med momsbaserade egna medel uppskattar du mest?

3. Vilka aspekter av det nya systemet med momsbaserade egna medel uppskattar du minst?

4. Har införandet av det nya systemet lett till att antalet personer, arbetsbördan, kostnaderna eller andra resurser minskat?

5. Om svaret på fråga 4 är ja, kan du kvantifiera de besparingar som möjliggjorts genom reformen med avseende på utarbetandet av översikterna samt förberedelsen av och deltagandet i kontroller (uttryckt som heltidsekvivalenter, arbetsbörda, kostnader eller andra resurser, beroende på vad som är tillämpligt)?

Bilaga 9 Viktade genomsnittssatser och status för 2016

Medlemsstat	VGS 2016 (i procent)	Antal reservationer	Status
Belgien	16,1119 %	–	Slutgiltig
Bulgarien	19,7258 %	–	Slutgiltig
Tjeckien	18,9045 %	–	Slutgiltig
Danmark	25,0000 %	–	Slutgiltig
Tyskland*	16,7396 %	1	Preliminär
Estland	19,2187 %	–	Slutgiltig
Irland*	16,2875 %	2	Preliminär
Grekland	20,3585 %	–	Slutgiltig
Spanien	14,5883 %	–	Slutgiltig
Frankrike	15,3663 %	–	Slutgiltig
Kroatien*	22,0014 %	1	Preliminär
Italien	15,5720 %	–	Slutgiltig
Cypern	13,6041 %	–	Slutgiltig
Lettland	19,7217 %	–	Slutgiltig
Litauen	19,7924 %	–	Slutgiltig
Luxemburg	13,0210 %	3	Preliminär
Ungern	24,3450 %	–	Slutgiltig
Malta	13,5716 %	–	Slutgiltig
Nederländerna	16,4194 %	–	Slutgiltig
Österrike	16,6805 %	–	Slutgiltig
Polen	17,0229 %	–	Slutgiltig
Portugal	17,7076 %	–	Slutgiltig
Rumänien	18,6242 %	–	Slutgiltig
Slovenien	17,4687 %	–	Slutgiltig
Slovakien	19,1907 %	–	Slutgiltig
Finland	20,6655 %	–	Slutgiltig
Sverige	21,1007 %	–	Slutgiltig

Källa: Medlemsstaternas momsöversikter för budgetåret 2016.

*Uppgifter i denna bilaga är från mars 2024. Efter kontroller som genomfördes efter mars 2024 blev procentsatsen för Irland slutgiltig (den nya procentsatsen är 16,2875). Dessutom ändrades den preliminära procentsatsen för Tyskland till 16,7453 och för Kroatien till 22,0578).

Bilaga 10 Förteckning över rådets direktiv om ändring av momsdirektivet sedan 2016

1. Rådets direktiv (EU) 2016/856 av den 25 maj 2016 om ändring av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt vad gäller varaktigheten för skyldigheten att efterleva den lägsta normalskattesatsen.
2. Rådets direktiv (EU) 2016/1065 av den 27 juni 2016 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller behandlingen av vouchrar.
3. Rådets direktiv (EU) 2017/2455 av den 5 december 2017 om ändring av direktiven 2006/112/EG och 2009/132/EG vad gäller vissa skyldigheter på mervärdesskatteområdet för tillhandahållanden av tjänster och distansförsäljning av varor.
4. Rådets direktiv (EU) 2018/912 av den 22 juni 2018 om ändring av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt vad gäller skyldigheten att efterleva en lägsta normalskattesats.
5. Rådets direktiv (EU) 2018/1695 av den 6 november 2018 om ändring av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt vad gäller perioden för frivillig tillämpning av förfarandet för omvänd betalningsskyldighet på leveranser av vissa varor och tjänster som är känsliga för bedrägerier och mekanismen för snabba insatser mot mervärdesskattebedrägeri.
6. Rådets direktiv (EU) 2018/1713 av den 6 november 2018 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller mervärdesskattesatser som tillämpas på böcker, tidningar och tidskrifter.
7. Rådets direktiv (EU) 2018/1910 av den 4 december 2018 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller harmonisering och förenkling av vissa regler i mervärdesskattesystemet för beskattning av handel mellan medlemsstaterna.
8. Rådets direktiv (EU) 2019/475 av den 18 februari 2019 om ändring av direktiven 2006/112/EG och 2008/118/EG vad gäller inkluderingen av den italienska kommunen Campione d'Italia och de italienska delarna av Luganosjön i unionens tullområde och i den territoriella tillämpningen av direktiv 2008/118/EG.
9. Rådets direktiv (EU) 2019/1995 av den 21 november 2019 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller bestämmelserna om distansförsäljning av varor och vissa inhemska leveranser av varor.
10. Rådets Direktiv (EU) 2019/2235 av den 16 december 2019 om ändring av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt och direktiv 2008/118/EG om allmänna regler för punktskatt vad gäller gemensamma försvarsinsatser inom unionen.
11. Rådets direktiv (EU) 2020/284 av den 18 februari 2020 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller införandet av vissa krav för betaltjänstleverantörer.
12. Rådets direktiv (EU) 2020/1756 av den 20 november 2020 om ändring av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt vad gäller identifiering av beskattningsbara personer i Nordirland.
13. Rådets direktiv (EU) 2020/2020 av den 7 december 2020 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller tillfälliga åtgärder avseende mervärdesskatt tillämpliga på covid-19-vacciner och medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av covid-19 med anledning av covid-19-pandemin.

14. Rådets direktiv (EU) 2021/1159 av den 13 juli 2021 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller tillfälliga undantag för import och vissa leveranser, med anledning av covid-19-pandemin.

15. Rådets direktiv (EU) 2022/542 av den 5 april 2022 om ändring av direktiven 2006/112/EG och (EU) 2020/285 vad gäller mervärdesskattesatser.

16. Rådets direktiv (EU) 2022/890 av den 3 juni 2022 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad avser förlängningen av tillämpningsperioden för det frivilliga förfarandet för omvänd betalningsskyldighet på leveranser av vissa varor och tillhandahållande av tjänster som är känsliga för bedrägerier och mekanismen för snabba insatser mot mervärdesskattebedrägeri.

Bilaga 11 Momssatser i medlemsstaterna

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BE	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %
BG	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %
CZ	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %
DK	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
DE	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	5/7 %; 16/19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %
EE	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	5 %; 9 %; 20 %	5 %; 9 %; 20 %
IE	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23/21 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 21/23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %
EL	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %
ES	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %
FR	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %
HR	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %
IT	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %
CY	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	3 %; 5 %; 9 %; 19 %
LV	12 %; 21 %	12 %; 21 %	12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LT	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %
LU	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 7 %; 13 %; 16 %
HU	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %
MT	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %
NL	6 %; 21 %	6 %; 21 %	6 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %
AT	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	5 %, 10 %; 13 %; 20 %	5 %, 10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %
PL	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %
PT	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %
RO	5 %; 9 %; 20 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %
SI	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %
SK	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %
FI	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %
SE	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %

Källa: Databasen över skatter i Europa, tidigare offentliggjord förteckning över momssatser, offentlig information.

Bilaga 12 Viktade genomsnittssatser i medlemsstaterna 2016–2020, i procent

Medlemsstat	2016	2017	2018	2019	2020
Belgien	16,1119	16,0177	15,9033	16,0603	15,9622
Bulgarien	19,7258	19,7290	19,7185	19,7149	19,5845
Tjeckien	18,9045	18,8680	18,8187	18,7778	18,4913
Danmark	25,0000	25,0000	25,0000	25,0000	25,0000
Tyskland	16,7396	16,7185	16,7355	16,7636	15,4041
Estland	19,2187	19,2257	19,1851	19,1873	19,1596
Irland	16,2875	16,3228	16,5002	16,5307	16,3979
Grekland	20,3585	20,6506	20,6097	19,9687	18,4146
Spanien	14,5883	14,4696	14,3250	14,6177	14,5594
Frankrike	15,3663	15,2702	15,2840	15,4303	15,379
Kroatien	22,0014	21,4101	21,5697	20,3610	21,0095
Italien	15,5720	15,4768	15,4872	15,5858	15,5942
Cypern	13,6041	13,2560	12,5966	12,7172	13,5437
Lettland	19,7217	19,8917	19,6934	19,7677	19,7213
Litauen	19,7924	20,0566	19,8387	19,8857	19,8848
Luxemburg	13,0210	12,8644	13,4055	13,2147	12,931
Ungern	24,3450	23,8176	22,9542	23,1810	22,8911
Malta	13,5716	13,6878	13,5302	13,5795	13,3496
Nederländerna	16,4194	16,4882	16,1383	16,9233	17,0848
Österrike	16,6805	16,6223	16,8065	16,6780	15,892
Polen	17,0229	16,9906	16,9136	17,0331	17,1593
Portugal	17,7076	17,0838	17,0488	16,8203	16,942
Rumänien	18,6242	16,9892	16,7183	16,8408	16,4777
Slovenien	17,4687	17,4037	17,2777	17,3087	17,2753
Slovakien	19,1907	19,2161	19,1329	18,9486	18,7725
Finland	20,6655	20,6719	20,6995	20,6476	20,6691
Sverige	21,1007	21,1800	21,2425	21,2911	21,2327

Källa: Medlemsstaternas momsöversikter för budgetåren 2016–2020.

Bilaga 13 Förenklad viktad genomsnittssats för 2020 jämförd med faktisk viktad genomsnittssats för 2020

För att exemplifiera och testa den förenklade viktade genomsnittssatsens exakthet innehåller denna bilaga beräkningar av den förenklade viktade genomsnittssatsen för 2020 med den viktade genomsnittssatsen för 2019 som grund.

$$F\text{-}VGS_{2020} = VGS_{2019} \times \frac{HH\text{-}VGS_{2020}}{HH\text{-}VGS_{2019}}$$

För att kontrollera att uppskattningen är korrekt innehåller tabellen en jämförelse med den faktiska viktade genomsnittssats för 2020 som medlemsstaterna uppgett i sina årsöversikter och som kontrollerats av kommissionen. För de flesta länder ligger den förenklade viktade genomsnittssatsen nära den faktiska viktade genomsnittssatsen. Skillnaden mellan dem är mindre än 0,2 procentenheter. Vid viktning med det berörda landets momsunderlag är skillnaden mellan den förenklade viktade genomsnittssatsen och den faktiska viktade genomsnittssatsen för 2020 endast 0,10 procentenheter i genomsnitt.

Om denna förenklade metod hade använts i stället för den fullständiga beräkningen av den viktade genomsnittssatsen skulle den ekonomiska effekten ha varit minimal. Medlemsstaternas sammanlagda bidrag skulle ha minskat med endast 14,9 miljoner euro 2020. För de flesta medlemsstater skulle bidragen ha varit lägre eller oförändrade på grund av begränsningsmekanismen.

Medlemsstat	Förenklad VGS 2020	Faktisk VGS 2020	Skillnad (i procentenheter)	Effekt på egna medel av att använda förenklad VGS (miljoner euro)	Relativ effekt på egna medel
Belgien	16,08 %	15,96 %	0,12 %	3,8	0,7 %
Bulgarien	19,70 %	19,58 %	0,12 %	0,0	0,0 %
Tjeckien	18,54 %	18,49 %	0,05 %	0,7	0,3 %
Danmark	25,00 %	25,00 %	0,00 %	0,0	0,0 %
Tyskland*	*16,66 %*	*15,40 %*	*1,25 %*	*321,9*	*7,5 %*
Estland	19,19 %	19,16 %	0,03 %	0,1	0,1 %
Irland	16,49 %	16,40 %	0,09 %	1,3	0,5 %
Grekland	17,09 %	18,41 %	–1,32 %	–16,0	–7,7 %
Spanien	14,59 %	14,56 %	0,03 %	3,1	0,2 %
Frankrike	15,42 %	15,38 %	0,05 %	9,2	0,3 %
Kroatien	19,48 %	21,01 %	–1,53 %	0,0	0,0 %
Italien	15,58 %	15,59 %	–0,01 %	–1,2	–0,1 %
Cypern	12,72 %	13,54 %	–0,82 %	0,0	0,0 %

Medlemsstat	Förenklad VGS 2020	Faktisk VGS 2020	Skillnad (i procentenheter)	Effekt på egna medel av att använda förenklad VGS (miljoner euro)	Relativ effekt på egna medel
Lettland	19,79 %	19,72 %	0,06 %	0,1	0,3 %
Litauen	19,91 %	19,88 %	0,02 %	0,1	0,1 %
Luxemburg	13,36 %	12,93 %	0,42 %	0,0	0,0 %
Ungern	22,73 %	22,89 %	–0,16 %	–1,2	–0,7 %
Malta	13,52 %	13,35 %	0,17 %	0,0	0,0 %
Nederländerna	16,94 %	17,08 %	–0,15 %	–8,5	–0,9 %
Österrike	16,66 %	15,89 %	0,77 %	24,1	4,7 %
Polen	17,05 %	17,16 %	–0,11 %	–4,5	–0,6 %
Portugal	16,79 %	16,94 %	–0,15 %	0,0	0,0 %
Rumänien	16,70 %	16,48 %	0,22 %	3,0	1,3 %
Slovenien	17,31 %	17,28 %	0,03 %	0,1	0,2 %
Slovakien	18,62 %	18,77 %	–0,15 %	–0,9	–0,8 %
Finland	20,66 %	20,67 %	–0,01 %	–0,1	0,0 %
Sverige	21,29 %	21,23 %	0,06 %	1,7	0,3 %
EU-genomsnitt			0,25 %	2,9	
Viktat EU-genomsnitt (utifrån momsunderlag)			0,10 %		
Summa				14,9	

Källor: Medlemsstaternas momsöversikter för budgetåren 2019 och 2020, konsumtionsuppgifter från Euromod (se förklaring nedan) som kalibrerats till Eurostats uppgifter om hushållens konsumtion per tresiffrig Coicop-konsumtionskategori (ändamålsklassificering av individuell konsumtion) för åren 2017–2018, databasen över skatter i Europa, momssatser per femsiffrig Coicop-konsumtionskategori för 2019–2020. Egna beräkningar.

*: Den stora skillnaden mellan den förenklade genomsnittssatsen och den faktiska genomsnittssatsen för Tyskland kan förklaras av den sänkning av de normala och reducerade momssatserna som gjordes 2020, vilken inte återspeglas i de uppgifter som ligger till grund för den förenklade viktade genomsnittssatsen. Tyskland exkluderas därför från genomsnitt och totalsummor.

Bilaga 14 Fördelning av momspliktig konsumtion per kategori 2020

	Hushållens konsumtion	Offentliga inköp	Fasta bruttoinvesteringar	Insatsförbrukning
Belgien	61 %	4 %	16 %	18 %
Bulgarien	75 %	7 %	5 %	14 %
Tjeckien	59 %	7 %	13 %	21 %
Danmark	–	–	–	–
Tyskland	65 %	5 %	16 %	14 %
Estland	64 %	10 %	17 %	9 %
Irland	66 %	7 %	16 %	12 %
Grekland	85 %	7 %	4 %	4 %
Spanien	74 %	7 %	11 %	8 %
Frankrike	62 %	3 %	17 %	17 %
Kroatien	73 %	8 %	9 %	9 %
Italien	72 %	7 %	12 %	9 %
Cypern	59 %	3 %	14 %	24 %
Lettland	75 %	8 %	11 %	6 %
Litauen	81 %	6 %	8 %	5 %
Luxemburg	56 %	3 %	6 %	7 %
Ungern	66 %	12 %	15 %	7 %
Malta	76 %	9 %	9 %	6 %
Nederländerna	60 %	8 %	16 %	16 %
Österrike	77 %	7 %	9 %	7 %
Polen	73 %	7 %	9 %	11 %
Portugal	75 %	7 %	6 %	12 %
Rumänien	43 %	5 %	14 %	38 %
Slovenien	70 %	9 %	10 %	10 %
Slovakien	69 %	6 %	10 %	15 %
Finland	62 %	18 %	9 %	11 %
Sverige	58 %	12 %	18 %	13 %

Källor: Medlemsstaternas momsöversikter för budgetåret 2020. Egna beräkningar.

Bilaga 15 Utförlig förklaring av beräkningen av den viktade genomsnittssatsen för hushåll (HH-VGS)

Denna bilaga innehåller en utförlig förklaring av den viktade genomsnittssatsen för hushåll. Den utgör huvudkomponenten vid beräkning av den förenklade viktade genomsnittssatsen, dvs. den förenklade viktade genomsnittssatsen beräknas genom att den viktade genomsnittssatsen för hushåll tillämpas på den (faktiska) viktade genomsnittssatsen för ett referensår. Den viktade genomsnittssatsen för hushåll har beräknats av gemensamma forskningscentrumet i Sevilla.

Dess underliggande uppgifter om konsumtionsutgifter hämtas från Euromod[32], som använder mikrodata från EU:s statistik över inkomst- och levnadsvillkor (EU-Silc) och hushållsbudgetundersökningen (omgång 2019 respektive 2015 för de flesta länder). Dessa resultat kan kalibreras för att avspegla nationalräkenskapssiffror från Eurostat som kallas ”hushållens slutliga konsumtionsutgifter per konsumtionsändamål (tresiffrig Coicop-kod)”. För att beräkna den viktade genomsnittssatsen för år n använder medlemsstaterna konsumtionsuppgifter från år n-2. Det innebär att nationalräkenskapernas konsumtionsuppgifter från år n-2 användes för att kalibrera konsumtionsuppgifterna.

För uppskattningen av den viktade genomsnittssatsen behövs också momssatser per konsumtionskategori. Dessa hämtas från databasen över skatter i Europa och kontrolleras mot nationell lagstiftning. För varje femsiffrig Coicop-kategori (cirka 200 kategorier för de flesta länder) anges en enda momssats manuellt. Om flera momssatser tillämpas (till exempel på grund av att den femsiffriga kategorin omfattar flera olika produkter eller att momssatserna varierar under året) används den vanligaste momssatsen[33].

Undantagna konsumtionskategorier, som inte bidrar till momsunderlaget, identifieras med hjälp av dokumentet *VAT rates applied in the Member States of the European Union* från GD Skatter och tullar, för 2019, och momsdirektivet 2006/112. Dessa undantag antas förbli oförändrade från år till år.

Den viktade genomsnittssatsen för hushåll för varje medlemsstat beräknas sedan som den implicita satsen genom att momsintäkterna divideras med privathushållens konsumtionsutgifter:

$$HH\text{-}WAR \quad = \frac{VAT^{NA}}{\left(EXP^{NA} - VAT^{NA}\right)}$$

där *HH-VGS* är den viktade genomsnittssatsen för hushåll för en viss medlemsstat och ett visst år; VAT^{NA} och EXP^{NA} är de totala momsintäkterna respektive konsumtionsutgifterna för

[32] Euromod är en mikrosimuleringsmodell för skatter och förmåner för EU som gör det möjligt för forskare och politiska analytiker att jämföra skatters och förmåners effekter på hushållens inkomster och arbetsincitament för befolkningen i varje land och för EU som helhet. Resultaten som presenteras här baseras på Euromod version i6.120. Ursprungligen upprätthölls, utvecklades och förvaltades Euromod av Institute for Social and Economic Research (Iser). Sedan 2021 har Euromod dock upprätthållits, utvecklats och förvaltats av gemensamma forskningscentrumet i samarbete med Eurostat och nationella team från EU-länderna. Vi hyser stor tacksamhet gentemot de många personer som bidragit till utvecklingen av Euromod. Resultaten och tolkningen av dem är upphovspersonens ansvar. Mer information finns här: https://euromod-web.jrc.ec.europa.eu/.

[33] Momssatserna för 2024 granskades av experter från varje medlemsstat. De var dock fortfarande preliminära när beräkningen gjordes (juli 2024) och var därför föremål för kontroller, revideringar och justeringar fram till nästa tillförlitliga Euromod-version i början av 2025.

konsumtionsutgifter som inte är undantagna från moms. Konsumtionskategorier med nollskattesatser ingår. NA anger att VAT och EXP har kalibrerats till nationalräkenskaperna.

Bilaga 16 Förenklade viktade genomsnittssatser för 2021–2024, med 2019 som referensår

Medlemsstat	2021	2022	2023	2024
Belgien	16,04 %	15,81 %	15,18 %	14,97 %
Bulgarien	18,98 %	19,32 %	18,69 %	18,54 %
Tjeckien	17,62 %	17,97 %	17,93 %	17,55 %
Danmark	25,00 %	25,00 %	25,00 %	25,00 %
Tyskland	15,76 %	15,82 %	15,85 %	16,24 %
Estland	19,18 %	19,17 %	19,13 %	19,88 %
Irland	15,07 %	15,67 %	15,19 %	16,11 %
Grekland	17,12 %	17,46 %	17,41 %	17,33 %
Spanien	14,24 %	14,09 %	13,63 %	14,46 %
Frankrike	15,40 %	15,39 %	15,56 %	15,98 %
Kroatien	19,45 %	18,06 %	18,17 %	18,27 %
Italien	15,53 %	15,03 %	15,06 %	14,62 %
Cypern	12,66 %	12,95 %	12,76 %	11,91 %
Lettland	19,80 %	19,71 %	19,81 %	19,92 %
Litauen	19,84 %	19,47 %	19,38 %	19,92 %
Luxemburg	13,34 %	13,46 %	13,03 %	13,66 %
Ungern	22,63 %	23,30 %	23,03 %	22,50 %
Malta	13,50 %	14,31 %	13,84 %	14,05 %
Nederländerna	16,86 %	17,19 %	17,31 %	16,96 %
Österrike	15,40 %	16,84 %	17,11 %	16,52 %
Polen	16,97 %	12,99 %	15,47 %	17,52 %
Portugal	16,53 %	16,62 %	16,25 %	16,31 %
Rumänien	16,73 %	16,67 %	16,99 %	16,84 %
Slovenien	17,27 %	17,23 %	17,52 %	17,59 %
Slovakien	18,63 %	18,54 %	17,87 %	17,38 %
Finland	20,66 %	20,66 %	20,78 %	20,30 %
Sverige	21,29 %	21,53 %	21,78 %	21,53 %
Enkelt genomsnitt	17,46 %	17,42 %	17,40 %	17,48 %
Genomsnitt, viktat utifrån momsunderlag	16,34 %	16,14 %	16,23 %	16,45 %

Källa: Europeiska kommissionens beräkningar.